

CIRKULÆR MARKEDSSKABELSE I BYGGEBRANCHEN:
EN INSTITUTIONEL ANALYSE AF DET CIRKULÆRE MARKED SOM ET
ORGANISATORISK SUBFELT UNDER UDVIKLING

LASSE BREINHOLT STØVRING
KANDIDATAFHANDLING

JANUAR 2023

AALBORG UNIVERSITET
KØBENHAVN

Aalborg Universitet København
A. C. Meyers Vænge 15
2450 København SV
Danmark

Sekretær: Lene Wenstrøm Jørgensen
Telefon: 99 40 97 34
lwj@build.aau.dk

KANDIDATAFHANDLING

Uddannelse: Ledelse og Informatik i Byggeriet

Semester: 10

Titel på projekt: Cirkulær markedsskabelse i byggebranchen: En institutionel analyse af det cirkulære marked som et organisatorisk subfelt under udvikling

Projektperiode: 01.09.2022 - 12.01.2023

Vejleder: Lasse Fredslund

Studerende: Lasse Breinholt Støvring

L. B. Støvring

Afleveringsdato: 12.01.2023

Resumé:

Ambitionen med nærværende afhandling har været, at bidrage med nye forståelser af de grundlæggende sociale betingelser, dynamikker og evolutionære stadier, forbundet med udviklingen af det cirkulære marked i byggebranchen. I et institutionelt perspektiv har jeg betragtet det cirkulære marked som et organisatorisk subfelt under udvikling.

Afhandlingen er baseret på Faulconbridge & Muzio (2021) og deres forståelse af 'feltopdeling' som en central mekanisme for både fremkomsten, udviklingen og konsolideringen af subfelter.

Herigennem har jeg søgt at forklare, hvordan feltopdeling kan lede til konsolideringen af det cirkulære marked som subfelt, med dets egen særskilte institutionelle infrastruktur og prioritering af logikker.

Afhandlingen konkluderer, at konsolideringen af det cirkulære marked forudsætter udvikling af institutionel infrastruktur, der understøtter en integration af markedslogikken og fællesskabslogikken i byggepraksis.

Førord

I skrivende stund synes byggebranchen at været stærkt præget af de bestræbelser, der fra mange perspektiver og på mangfoldige måder, har forsøgt at skubbe i retning af et cirkulært marked. På det personlige plan er jeg inden undtagelse. Jeg har efterhånden stiftet bekendtskab med mange facetter af cirkulær økonomi, hvilket bl.a. har centreret sig om cirkulære forretningsmodeller, digitale bygningspas og cirkulære nedrivningspraktiser. Fælles for disse har været, at jeg altid står tilbage med en grundlæggende undren: Hvordan skal de integreres på et marked, jeg grundlæggende ikke ved sønderligt meget om? Det er med sikkerhed en undren, der gør sig gældende blandt andre, end blot mig selv. Udgangspunktet for nærværende kandidatafhandling tog afsæt i netop denne undren. På det personlige plan var startskuddet et tilsyneladende simpelt, men senere hen komplekst spørgsmål: Hvad er et marked?

Det overordnede mål med afhandlingen har været, at den forhåbentligt kan bidrage med nye forståelser og indsigter, der kan fungere som indspil til den samlede diskussion om cirkulær markedsskabelse i byggebranchen.

Jeg vil gerne rette en særlig tak til min vejleder, Lasse Fredslund, for din tid, altid positive indstilling og kyndige vejledning. Vores vejledningssessioner har været udfordrende, men også lærerige. Det har med sikkerhed løftet både afhandlingen og mine kompetencer inden for det videnskabelige håndværk i en positiv retning. En stor tak skal også lyde til de kompetente respondenter, der så venligt har gjort afhandlingen mulig at gennemføre.

Lasse Breinholt Støvring

Bygningskonstruktør MAK, kandidatstuderende på uddannelsen Ledelse og Informatik i Byggeriet ved Aalborg Universitet København.

Abstract

The construction industry plays an increasingly central role in society and is subject to many different demands and expectations oriented towards lifting the construction industry's significant role through active participation in sustainable development. Throughout the development history of the construction industry linear approaches has led to an unsustainable use of the planet's resources. Through decoupling economic activity (production, dissemination, and sale of goods and/or services) from the consumption of limited resources the Circular economy has been staged as an ambitious conceptual response to the linear economy. Despite the current momentum the circular market in the construction industry is currently characterized by local and sporadic market constellations and therefore the desired radical changes are still elusive and on a conceptual level. Efforts aimed at operationalizing the concept in practice have focused on many different problems. These efforts have primarily been situated in the market rather than about the market. This has left a lack of understandings of the basic stages, dynamics, conditions, and mechanisms associated with the development of the circular market in the construction industry. The ambition of this thesis is to contribute to this discussion. Based on an understanding of the circular market as social structures, the arguments are developed through an institutional perspective, where the market is considered as an organizational subfield under development. The analytical structure is strongly inspired by Faulconbridge & Muzio (2021) and their understanding of 'field partitioning' as a central mechanism for both the emergence, development, and consolidation of subfields. Hence, the thesis focuses on how field partitioning can lead to the consolidation of the circular market as a subfield, with its own distinct institutional infrastructure and prioritization of logics. The arguments are empirically illustrated and supported by a qualitative case study, based on the construction project 'Stejlepladsen'. The thesis concludes that the consolidation of the circular market presupposes the development of institutional infrastructure that supports an integration of the market logic and the community logic.

INDHOLD

1 INTRODUKTION	1
1.1 Den lineære økonomi.....	1
1.2 Den cirkulære økonomi som modsvar.....	2
1.3 Et marginalt udviklet marked.....	3
1.4 Det cirkulære marked som organisatorisk subfelt.....	5
1.5 Problemformulering.....	6
1.6 Afgrænsning og generaliseringsperspektiv.....	6
2 TEORETISK GRUNDLAG	9
2.1 Markeder som sociale strukturer.....	9
2.2 Organisatoriske felter.....	10
2.3 Institutionelle logikker.....	11
2.4 Institutionel pluralisme og kompleksitet.....	12
2.5 Institutionel infrastruktur.....	13
2.6 Feltyper.....	14
2.7 Feltilstande.....	16
2.8 Feltdannelse og udvikling.....	17
3 METODE OG EMPIRISK FELT	20
3.1 Metodologiske overvejelser og valg.....	20
3.2 Casebeskrivelse: Stejlepladsen.....	21
3.3 Temaer og gennemførelse.....	22
3.4 Kodning og analyse.....	23
4 ANALYSE DEL I: FREMKOMSTSTADIET	26
4.1 Praksisser.....	26
4.2 Netværk af udvekslingsrelationer og styringsstrukturer.....	27
4.3 Institutionel infrastruktur: Betingelserne for udvikling.....	28
4.4 Destabilisering af byggebranchens overordnede feltet.....	29
5 ANALYSE DEL II: UDVIKLINGSSTADIET	34
5.1 Feltopdeling: Et frembrydende subfelt.....	34
5.2 Nye kategorier af arbejde.....	36
5.3 Udvikling som kollektivt handlingsproblem.....	39
6 DISKUSSION:KONSOLIDERINGSSTADIET	49

6.1 Sammenfatning af analyse	49
6.2 Fællesskabslogikken som modsvar.....	50
7 KONKLUSION	55
REFERENCER.....	56

1: INTRODUKTION

1 INTRODUKTION

1.1 Den lineære økonomi

I sin poetiske brevsamling 'Breve til en ung digter' udtrykker den tyske digter Rainer Maria Rilke (1929:14), at "*fremtiden træder ind i os, for at transformere sig selv i os, længe før den sker*". Rilke betonede, at tiden ikke skal forstås som separate og frakoblede former i fortid, nutid og fremtid. For ligesom fortiden har indflydelse på nutiden, er fremtiden allerede i gang med at afslører sig i nutiden. Tag for eksempel efterkrigstidens rationalisering af byggebranchen i starten af 1950'erne, der på grundlag af mangel på boliger, arbejdskraft og materialer, udmøntede sig i Danmarkshistoriens største byggeboom (Kjeldsen, 1961). Med det 'element-baserede byggeri' som centrum for rationaliseringsbestrebelse bød perioden bl.a. på teknologiske fremskridt, produktivitetsforbedringer, forøget beskæftigelse og en forbedret levestandard (Center for Industriel Arkitektur, 2005). Imidlertid reflekterede rationaliseringsbestrebelse også en lineær økonomi, hvor byggevarer udvindes, fremstilles, distribueres og bortskaffes som affald efter endt levetid (Sariatli, 2017). Igennem byggebranchens udviklingshistorie har byggeproduktioner været domineret af lineære tilgange (Bilal *et al.*, 2020). De såkaldte "brug-og-smid-væk-strukturer" (Esposito *et al.*, 2018), der har haft en væsentlig indvirkning på, at byggebranchen i dag er ansvarlig for 42% af energiforbruget, 35% af den samlede drivhusgasudledning, 50% af alle udvundne materialer og 40% af produktionen af affald i verden (Ruuska & Häkkinen, 2014; Den Europæiske Union, 2020). Byggebranchen spiller på den baggrund en stadig mere central rolle i samfundet og er i dag underlagt mange forskellige krav og forventninger til at løfte den betydningsfulde rolle gennem aktiv deltagelse i den bæredygtige udvikling af samfundet (Eberhardt *et al.*, 2020; Buser *et al.*, 2021). I Rainer Maria Rilkes ordlyd er rationaliseringen af byggebranchen et udtryk for, at fortiden for alvor manifesteret sig i nutiden, hvilket har vist sig at have store konsekvenser for fremtiden. Konsekvenserne har med andre ord dannet grundlag for en erkendelse af, at vi er nødt til at løbe mod fremtiden, hvis den ikke skal løbe os over.

1.2 Den cirkulære økonomi som modsvar

'Cirkulær økonomi' (CØ) og dets principper er blevet iscenesat som et ambitiøst konceptuelt modsvar til den lineære økonomi (Geissdoerfer *et al.*, 2017; 2020). Den historiske udvikling af CØ har sine rødder i Boulding (1966), der argumenterede for, at hvis verdens økonomier og naturen skal sameksistere i ligevægt, bør planeten blive anskuet som et sammenkoblet og lukket system, hvor affald omgås ved at output fra forbrug benyttes til input i nye produktioner. På trods af at selve begrebet CØ blev præsenteret af Pearce & Turner (1990), der anses som grundstenen for nutidige forståelser af konceptet (Geissdoerfer *et al.*, 2020), blev det først populariseret af The Ellen MacArthur Foundation, gennem en række toneangivende publikationer (Ellen MacArthur Foundation, 2012; 2014; 2015). Siden hen har konceptet opnået et betydeligt momentum, og har spredt sig til flere forskellige samfundsmæssige niveauer. Det vedrører både virksomheder (Ranta *et al.*, 2018), virksomhedssammenslutninger (Domenech *et al.*, 2018), tænketanke (Welch *et al.*, 2016), velgørenhedsorganisationer (Lane & Grumley, 2018), den akademiske verden (Goyal *et al.*, 2020) og det politiske område, både nationalt (Miljøministeriet, 2021) og internationalt (Den Europæiske Union, 2020).

I takt med den historiske og mangefacetterede udvikling er konceptet forankret i en heterogen samling af konceptuelle begreber, f.eks. 'økologisk økonomi' (Røpke, 2015), 'industriel økologi' (Jelinski *et al.*, 1992) og 'Cradle-to-Cradle' (McDonough & Braungart, 2003). Fælles for disse er, at de alle bygger på en mere grundlæggende ressource økonomisk forståelse, dvs. forholdet mellem de ressourcer mennesker udvinder fra naturen og de ressourcer mennesker giver tilbage til naturen (Conrad, 2010). Tyngdepunktet er ideen en effektiviseret forvaltning af planetens ressourcer, hvor økonomisk aktivitet (produktion, formidling og salg af vare og/eller tjenesteydelser) afkobles fra forbruget af begrænsede ressourcer (Kirchherr *et al.*, 2017). På det konceptuelle plan skal den effektiviserede forvaltning opnås ved at opretholde værdien af ressourcer længst muligt, hvor det samtidigt sigtes mod at minimere ressource tilførsel, spild og emissioner (Mangialardo & Micell, 2018). Målet herom skal opnås ved at forlænge, lukke, intensivere og indsnævre ressourcer i cirkulære kredsløb (Stahel, 2016; Mavro-poulos &

Nilsen, 2020). I praksis udfolder det sig gennem fire overordnede generiske tilgange, der er kombinerbare og relationelt forbundne (Geissdoerfer *et al.*, 2020):

1. **Cirkulering:** Cirkulering af ressourcer gennem genbrug og genanvendelse
2. **Forlængelse:** Udvidelse af ressourcekredsløb gennem langtidsholdbare produkter, servicekredsløb, standardisering og kompatibilitet, fremtidige opgraderinger og modifikationer (fleksibilitet).
3. **Intensivering:** Ressourceeffektivitet og koncentrering gennem reduktion af ressourceforbruget forbundet med produktions- og brugsfasen.
4. **Dematerialisering:** Substitution af fysiske produkter gennem service- og/eller softwareløsninger, der opfylder samme funktion.

Selvom CØ har dannet grundlaget for et ambitiøst modsvar på den lineære økonomi er det ligeså blevet gjort til genstand for skepsis, kritikker og modstand. Inigo & Blok (2019) pointerer, at den konceptuelle fragmentering forringet den paradigmatisk styrke. Volker *et al.* (2020) argumenterer for, at løftet om en afkobling af økonomisk vækst fra miljøpåvirkninger, den såkaldte win-win-situation, negligerer et fokus på trade-offs og begrænsninger (f.eks. miljømæssige påvirkninger). Kirchherr *et al.* (2017) fremhæver, at der er et behov for en bedre sammenhæng mellem definitioner, planer, implementering og evalueringsmetoder, hvis CØ skal operationaliseres i praksis. Heriblandt er kritikkerne dog fortrinsvis baseret på, at et fuldkomment lukket kredsløb, afkoblet fra brugen af jomfruelige ressourcer, ikke synes at være teoretisk muligt (Allwood, 2014; Ríó *et al.*, 2021; Corvellec *et al.*, 2022). Materielle tab og en gradvis forringelse af kvalitet er derimod en grundbetingelse, der forudsætter et vedvarende forbrug af nye ressourcer (Cullen, 2017). Derfor, som (Geissdoerfer *et al.*, 2020) argumenterer for, skal CØ snarere betragtes i et dynamisk og konstant processuelt perspektiv, dét ”at gå cirkulært”, snarere end et statisk perspektiv på et uopnåeligt komplet cirkulært system.

1.3 Et marginalt udviklet marked

Trods det nuværende momentum har det i byggebranchen været vanskeligt at omsætte og skalere cirkulære strategier og principper i praksis (Hossain *et al.*, 2020). På nuværende tidspunkt er CØ ikke forankret i en sådan grad, at der er tale om et reelt cirkulært marked, hvor økonomisk aktivitet tilnærmelsesvis er afkoblet

fra forbruget af begrænsede ressourcer. Derimod er der snarere tale om lokale og sporadiske markedskonstellationer. De eftertragtede radikale forandringer er derfor fortsat u håndgribelige og på det konceptuelle plan.

Hvis man orienterer sig mod indsatser, rettet mod at operationalisere konceptet i praksis, har de indtil nu centreret sig om mange forskellige partikulære problemstillinger. De opstår bl.a. i krydsfeltet mellem sociale, teknologiske og fysiske omstændigheder (Marquis & Raynard, 2015), og har bl.a. manifesteret gennem cirkulære design- og konstruktionsstrategier (Rios, 2018), genbrugsplatforme (Realdania, 2021), informations- og kommunikationsteknologi (Hoosain *et al.*, 2021), regulering og policy-instrumenter (Ancapi, 2021), evalueringsmetoder (Eberhardt *et al.*, 2020), affaldshåndtering (Fredslund *et al.*, 2022), Supply Chain Management (Hazen *et al.*, 2021) og cirkulære partnerskaber (Fredslund *et al.*, 2022). Tilsammen afspejler de mange forskellige cirkulære indsatser konceptets iboende systemiske natur, dvs. bestående af mange forskellige integrerede bestanddele, i flere dimensioner, der skal fungere sammen (Grdic *et al.*, 2020). Det betyder, at årsagerne til det endnu marginalt udviklede marked er vidtgående og kan derfor ikke defineres som et substantielt problem (Benachio *et al.*, 2020; Çimen, 2021). Imidlertid er det en substantiel grundbetingelse, at udviklingen og mobiliseringen af cirkulære indsatser ikke sker på grundlag af et koldt kanvas (Widmer & Prior, 2019; Henrysson & Nuur, 2021). Derimod skal de integreres i kontekst af byggebranchens eksisterende og komplekse sociale strukturer (Koch, 2022). Metaforisk kan de forstås som de formelle såvel som uformelle sociale spilleregler. Indtil videre har de vist at modarbejde udviklingen, da et cirkulært marked byder på et nyt sæt af spilleregler. En central problemstilling er således, hvad der karakteriserer spillereglerne i et cirkulært marked og hvordan de kan integreres i kontekst af de eksisterende (Ranta *et al.*, 2018). På trods heraf, er det fortsat et negligeret aspekt (Koch, 2022). Cirkulære indsatser har med andre ord primært været situeret *i* markedet frem for *om* markedet (Faulconbridge & Muzio, 2021). Det har efterladt en mangel på forståelser af de grundlæggende sociale betingelser, dynamikker og evolutionære stadier, forbundet med udviklingen af et cirkulært marked i byggebranchen (Henrysson & Nuur, 2021).

1.4 Det cirkulære marked som organisatorisk subfelt

Med afsæt i nærværende er det afhandlingens ambition at bidrage til denne diskussion. Gennem en forståelse af det cirkulære marked som sociale strukturer udfoldes argumenterne i et institutionelt perspektiv. Det cirkulære marked betragtes som et 'organisatorisk subfelt' under udvikling, der oprinder fra byggebranchens overordnede felt. Spillereglerne i hhv. det overordnede felt (de eksisterende) og subfeltet (de nye) forstås i afhandlingen som 'institutioner', der manifesterer sig gennem et sæt af forskellige bestanddele i deres respektive 'institutionelle infrastruktur'. Som en central del af deres institutionelle infrastruktur fokuserer afhandlingen på forholdet mellem 'praksisser', 'netværk af udvekslingsrelationer', 'styringsstrukturer' og hvordan de er indlejret i 'institutionelle logikker'.

Afhandlingens analytiske struktur er kraftigt inspireret af Faulconbridge & Muzio (2021) og deres forståelse af 'feltopdeling' som en central mekanisme for både fremkomsten, udviklingen og konsolideringen af subfelter. Med 'konsolidering' menes, der den gradvise udvikling og integration (homogenisering) af subfeltets institutionelle infrastruktur, der ideelt får det cirkulære marked til at "fungere".

På den baggrund er afhandlingen inddelt i tre dele. Hver del fokuserer på hvert sit stadie, dvs. 'fremkomststadiet' (analyse), 'udviklingsstadiet' (analyse) og 'konsolideringsstadiet' (diskussion). Argumenterne er empirisk illustreret og understøttet af et kvalitativt casestudie, baseret på byggeprojektet 'Stjlepladsen'. Det empiriske grundlag består af fem enkeltmandsinterviews fra flere forskellige fagdiscipliner. Første del af afhandlingen tilvejebringer en deskriptiv karakteristik af spillereglerne i byggebranchens overordnede felt og hvordan de forudsætter betingelserne for udviklingen af det cirkulære marked. Derudover fokuseres der på, hvordan grundlaget for tilblivelsen af et cirkulært marked som subfelt er sket. Anden del analyserer, hvordan subfeltets særskilte institutionelle infrastruktur kan udvikles på grundlag af byggebranchens overordnede felt. På grundlag af første og anden del diskuteres der i tredje del, hvordan subfeltets institutionelle infrastruktur kan konsolideres.

1.5 Problemformulering

På baggrund af ovenstående rejser den overordnede problemformulering og dertilhørende underspørgsmål sig således:

Hvordan kan feltopdeling lede til konsolideringen af det cirkulære marked som subfelt, med dets egen særskilte institutionelle infrastruktur og prioritering af logikker?

1. **Fremkomststadiet:** Hvad karakteriserer den institutionelle infrastruktur i byggebranchens overordnede felt, og hvordan er der skabt et grundlag for tilblivelsen af et cirkulært marked som subfelt?
2. **Udviklingsstadiet:** Hvordan kan subfelts særskilte institutionelle infrastruktur udvikles på grundlag af byggebranchens overordnede felt?
3. **Konsolideringsstadiet:** Hvordan kan subfelts institutionelle infrastruktur konsolideres?

1.6 Afgrænsning og generaliseringsperspektiv

Afgrænsningen af afhandlingen foreligger primært i Faulconbridge & Muzio (2021) og deres teoretiske model for fremkomsten, udviklingen og konsolideringen af subfelter. Derfor vil jeg gerne knytte et par kommentar til, hvorfor denne er valgt som afhandlingens teoretiske omdrejningspunkt.

Deres fokus på institutionel infrastruktur og logikker er et efterhånden omfattende teoretisk begrebsapparat, der er blevet anvendt i mange forskellige forskningsrelaterede sammenhænge. Det interessante ved deres kobling mellem begrebsapparatet og feltopdeling er, at de mig bekendt, tager første skridt mod at forstå, de samlede evolutionære stadier af subfelter (markeder). Derfor repræsenterer det også et teoretisk område, der fortsat mangler at blive forankret i et bredere og mere nuanceret videnskabeligt grundlag. I sammenhæng med deres teoretiske model, der naturligvis er empirisk betinget, vil det som sådan heller ikke været muligt gennem denne afhandling at tilvejebringe et fuldstændigt nuanceret og generaliseringsbart billede af de forskellige stadier forbundet med det cirkulære marked. Selvom det aldrig synes at have været målet med kvalitativ forskning, betyder det dog ikke, at resultaterne i afhandlingen slet ikke formår, at kvalificerer resultaterne på en sådan måde, at de kan påpege nogle mere generelle forståelser af

cirkulær markeds-skabelse i byggebranchen. Til det har jeg forsøgt at tilrettelægge et forsknings-design, hvor argumenterne i afhandlingen udfoldes på baggrund af den rette kontekst. At tilvejebringe den rette kontekst har jeg opfattet som tæt knyttet til empirisk indsigt i byggeproduktioner, der forsøger at mobilisere CØ i praksis. Herunder har jeg forsøgt at positionere Stejlepladsen i kontekst af Faulconbridge & Muzio (2021) og deres teoretiske model for feltopdeling. Rationalet herom udfoldes yderligere i kapitel tre *metode og empirisk felt*.

Med det på plads, kan afgrænsningen af afhandlingen konkretiseres til følgende: På lige fod med Faulconbridge & Muzio (2021) udgør de bærende begreber henholdsvis institutionel infrastruktur og logikker. Herigennem er afhandlingen afgrænset til at fokusere på praksisser, netværk af udvekslingsrelationer og styringsstrukturer som centrale dele af det cirkulære markeds institutionelle infrastruktur. Perspektivet på institutionelle logikker er afgrænset til fællesskabslogikken og markedslogikken, der på hver deres måde involverer distinkte, konkurrerende og ofte modsatrettede rationaler og organiserede principper for handling. På den måde betragtes de i afhandlingen som fundamentale sociale byggeklodser for udviklingen af det cirkulære marked i byggebranchen. Afslutningsvis er afhandlingens fokus på institutionel infrastruktur og logikker placeret i kontekst af cirkulering gennem genbrug af byggevarer. Det skyldes, at afhandlingens case (Stejlepladsen) primært retter sig herimod.

2: TEORETISK GRUNDLAG

2 TEORETISK GRUNDLAG

I dette kapitel præsenterer jeg en grundlæggende forståelse af afhandlingens teoretiske begrebsapparat. Først tilvejebringes en indsigt i, hvad det vil sige, at betragte det cirkulære marked som sociale strukturer i et institutionelt perspektiv. Dernæst udfoldes feltbegrebet og dets videnskabelige tilhørsforhold. I forlængelse heraf gennemgås institutionelle logikker og dertilhørende begreber. Derfra gennemgås institutionel infrastruktur og en mere detaljeret forståelse af organisatoriske felter, hvor fokus er rettet mod feltyper, tilstande, dannelse og udvikling. Herunder introduceres Faulconbridge & Muzio (2021) og deres model for feltopdeling, hvor de evolutionære stadier præsenteres med udgangspunkt i deres empiriske kontekst.

2.1 Markeder som sociale strukturer

Forståelsen af markeder som sociale strukturer er en teoretisk skole, der sigter mod at identificere forklaringsmekanismer forbundet med fremkomsten, udviklingen og konsolideringen af markeder (Fligstein & Dauter, 2007). Forståelsen bygger på en grundlæggende kritik af den neoklassiske økonomi (Fligstein, 2021). Herunder opfattes markedsaktører som rationelt kalkulerende individer, og markedet som kortvarige udvekslinger af varer eller tjenesteydelser, hvor prisen (alene) er bestemt af forholdet mellem udbud og efterspørgsel (Jackson, 2007; Voxted, 2018). Kritikken lyder på, at denne opfattelse efterlod en "black-box" af, hvordan markedsudveksling styres og muliggøres (Fliegstein, 2020). Kritikken havde til formål at åbne denne black-box, ved at søge væk fra forståelsen af markeder som blot en udvekslingsmekanisme til et komplekst socialt fænomen (Swedberg, 1994). Herigennem forstås markeder som "sociale rum", hvor udveksling forekommer under et sæt af formelle og uformelle spilleregler (Hinings *et al.*, 2017). I et institutionelt perspektiv forstås de som 'institutioner'.

Institutioner udgør de grundlæggende strukturelle byggesten i organisatorisk liv (Zietsma *et. al* 2017). De kan forstås som sociale strukturer med en høj grad af modstandsdygtighed, der strukturerer politiske, økonomiske og sociale interaktioner (North, 1991, s. 1). De består af "*regulative, normative, og kulturelt-kognitive elementer, der sammen med tilhørende aktiviteter og ressourcer, tilvejebringer stabilitet og mening til det sociale liv*" (Scott 2014, s. 56). 'Organisatoriske felter' er stedet, hvor de eksisterer og opererer (DiMaggio & Powell, 1983).

2.2 Organisatoriske felter

Feltbegrebet er blevet italesat som en samlet analytisk ramme inden for samfundsvidenskaberne (Fligstein & McAdam, 2012), der i sammenspil med associerede begreber, er afgørende for forståelsen af institutionelle processer og organisationer (Reay & Hinings, 2005; Scott, 2010). Det konceptuelle grundlag for feltbegrebet har sine rødder tilbage i 1970'erne, hvor forskere fra forskellige videnskabelige discipliner begyndte at fokusere på, hvordan institutioner påvirkede social og økonomisk udveksling (North, 1990; Scott, 2001). På det tidspunkt var institutionelle analyser domineret af perspektiver på at understrege institutioners kapacitet til at kontrollere og begrænse organisatorisk adfærd ved at "*definere de juridiske, moralske og kulturelle grænser og skelnen mellem acceptabel og uacceptabel adfærd*" (Scott, 2014, s. 58). Heriblandt var Meyer & Rowan (1977) interesseret i, hvordan opfattelser af rationalitet var betinget af det institutionelle miljø. Meyer & Rowan (1977) betegnede sådanne opfattelser som 'rationaliserede myter', og argumenterede for, at organisationer presses til at forfølge disse for at opnå 'legitimitet'.

Legitimitet kan forstås som en "*tilstand, der afspejler kulturel tilpasning, normativ støtte eller overensstemmelse med relevante regler eller love*" (Deephouse *et al.*, 2016:7). Herigennem er legitimitet juridisk sanktioneret (regler), moralsk reguleret (normative krav) og kulturelt understøttet (kognitiv adoption) (Pishdad *et. al.*, 2012). Legitimitet har betydning for social og økonomisk udveksling, da det er "*generaliserede opfattelser eller antagelser om, at en organisations handlinger er ønskværdige, korrekte eller passende inden for et givent organisatorisk felt*" (Suchman, 1995:574). Derfor kan opfattelser af legitimitet betragtes som værende en forudsætning for indgåelse af udveksling, da de fleste organisationer kun vil indgå i udveksling, med organisationer de opfatter som legitime (Martín *et al.*, 2013).

Det var således også (delvist) ud fra denne mekanisme, at DiMaggio & Powell (1983) udviklede feltbegrebet. De var interesseret i, hvordan organisatorisk tilpasning resulterede i en tilsyneladende homogenitet mellem organisationer. DiMaggio & Powell (1983) argumenterede for, at homogeniteten skulle ansues fra niveauet af et givent organisatorisk felt, for derved at bygge på en forståelse, der involverede

enhver relevant aktør, som organisationer interagerer med på daglig basis. Organisatoriske felter er sidenhen blevet beskrevet som relationelle rum (Wooten & Hoffman, 2016) og det afgrænsede område, inden for hvilket institutioner eksisterer (Hinings *et al.*, 2017), hvor socialt konstruerede forventninger og praksisser udbredes og reproduceres (Scott, 1994; Scott, 1995). Herigennem udgør organisatoriske felter ”*et fællesskab af organisationer, der deltager i et fælles meningssystem, og interagerer hyppigere og mere trofast med hinanden end med aktører uden for feltet*” (Scott, 2014:106).

I organisatoriske felter er sådanne fælles meningssystemer indlejret og stabiliseret af ’institutionelle logikker’ (Greenwood & Suddaby, 2006).

2.3 Institutionelle logikker

Institutionelle logikker daterer sig tilbage fra Friedland & Alford (1991). De introducerede begrebet som et modsvar på den daværende tendens til at fokusere på institutioners kapacitet til at kontrollere og begrænse organisatorisk adfærd. Friedland & Alford (1991) fornyede diskussionen om forholdet mellem struktur og aktør, hvor begrebet var en måde at italesætte og forstå, hvordan institutioner, gennem deres underliggende handlingslogikker, former heterogenitet og forandring (såvel som stabilitet). Institutionelle logikker kan forstås som socialt konstruerede kulturelle antagelser, værdier og overbevisninger, der begrænser både midlerne og målene for organisatorisk aktivitet (Thornton & Ocasio, 2008). De fungerer som et styresystem og organiserende principper for, ”*hvordan man fortolker organisatorisk virkelighed, hvad der udgør passende adfærd, og hvordan man opnår succes*” (Thornton, 2004, s. 70). Ifølge Friedland og Alford (1991) består samfundet af flere forskellige institutionelle ordener eller ”hjørnestens” institutioner”, der hver især har en central og særskilt logik. Eksempler på disse institutionelle ordener er bl.a. ’staten’ ’religion’, ’familien’ ’markedet’ og ’fællesskabet’. Hver af disse er sammensat af elementære kategorier eller ”byggeklodser”, der forudsætter aktørers referenceramme af forholdet mellem mening og handling (Lammers & Garcia, 2017).

Med udgangspunkt i disse byggeklodser, kan afhandlingens fokus på henholdsvis markedslogikken og fællesskabslogikken, karakteriseres som beskrevet i det

efterfølgende. De er beskrevet på grundlag af en bevidst simplificering og kan derfor forstås som ideelle typer, dvs. abstraktioner fra virkeligheden (Swedberg, 2017). Formålet herom er at anvende de ideelle karakteristikker som målestok til systematisk sammenligning og kontrastering af empirisk variation (Reay & Jones, 2016). For at identificere den ideelle type for hver logik, har jeg rettet opmærksomheden mod forhenværende forskning, hvor idealtyper er anvendt til at studere forholdet mellem to eller flere institutionelle logikker (Freidson, 2001; Rao, Monin, & Durand, 2003; Thornton, 2004; Thornton & Ocasio, 2008; Reay & Jones, 2016):

Kategori	Markedslogikken	Fællesskabslogikken
Sted	Virksomhed	Fællesskab
Relationer	Selvstændighed	Interdependens
Fokus	Kortsigtet fokus	Langsigtet fokus
Basis for normer	Egeninteresser	Medlemskab i netværk
Basis for strategi	Profitmaksimering	Fællesskabets bedste
	Økonomisk rentabilitet	Fælles interesser
	Prissætning af menneskelig aktivitet	Win-Win
		Engagement i netværk
Integreringsmekanismer	Armslængde	Social udveksling
	Transaktioner	Fælles visioner og mål
	Prisstrukturer	Gensidighed
	Kontraktrelationer	Tillid

Tabel 1: *Egenproduktion:* Den ideelle markedslogik og fællesskabslogik

2.4 Institutionel pluralisme og kompleksitet

Sameksistensen af multiple og modsatrettede logikker er et grundvilkår i organisatoriske felter (Kraatz & Block, 2017). I felter kan der være én logik, som alle organisationer tilslutter sig, flere logikker, der er komplementære, eller multiple logikker, der er kompartmentaliserede eller konkurrerende (Raynard, 2016).

'Institutionel pluralisme' refererer til, når organisationer konfronterer mere end en logik, men nødvendigvis ikke inkompatible. (Dunn & Jones, 2010). Metaforisk kan det forstås som: *"hvis institutioner er 'spillereglerne', der styrer og afgrænser organisatorisk adfærd, så spiller den organisation, der konfronterer institutionel pluralisme, i to eller flere spil på samme tid"* (Kraatz & Block, 2008:243). 'Institutionel kompleksitet' referer derimod til, når organisationer konfronterer oplevelsen af inkompatibilitet mellem to eller flere (konkurrerende) logikker.

Mens logikker begrænser aktørers handlefrihed, er de på samme tid en kilde til handlekraft og forandring (Purdy & Gray, 2009; Lee & Lounsbury, 2015). Institutionelle forandringsprocesser kan forstås som en dialektisk proces (Westenholz *et al.*, 2006), hvor flere aktører er involveret i at specificere, retfærdiggøre og omformulere problemer og løsninger, snarere end fra et forudbestemt mål, sat af en bestemt aktør (Zietsma *et al.*, 2017). I logikperspektivet betragtes sådanne processer almindeligvis som et resultat af, når dominerende logikker udfordres i et givent organisatorisk felt (Micelotta *et al.*, 2017). Som følger af institutionel kompleksitet kan krydsfeltet mellem aktører, der enten forsøger at ændre eller bevare dominerende logikker, virke hæmmende for institutionel forandring (Greenwood *et al.*, 2011). Imidlertid kan institutionel kompleksitet også fungere som drivkraft, hvor modsætningsforhold kan lede til erkendelser om behov og muligheder (Seo & Creed, 2002), da *"modsætninger, der er iboende i det differentierede sæt af institutionelle logikker, giver individer, grupper og organisationer kulturelle ressourcer til at transformere individuelle identiteter, organisationer og samfund"* (Thornton & Ocasio, 2008, s. 101).

2.5 Institutionel infrastruktur

Greenwood *et al.* (2011) introducerede ideen om institutionel infrastruktur, da feltdynamikker rummer mere end blot logikker. På lige fod med logikker retter begrebet opmærksomheden mod forholdet mellem organisationer og feltmæssige institutioner, der ligger til grund for organisatorisk feltaktivitet (Faulconbridge & Muzio, 2021). Tyngdepunktet er de grundlæggende fysiske og organisatoriske strukturer og faciliteter, der er nødvendige for "driften" af et givent organisatorisk felt (Hinings *et al.*, 2017). Aktørers positioner, deres netværk og relationer og hvordan de styres, er nøglekomponenter herfor (Hinings *et al.*, 2017). Forståelsen

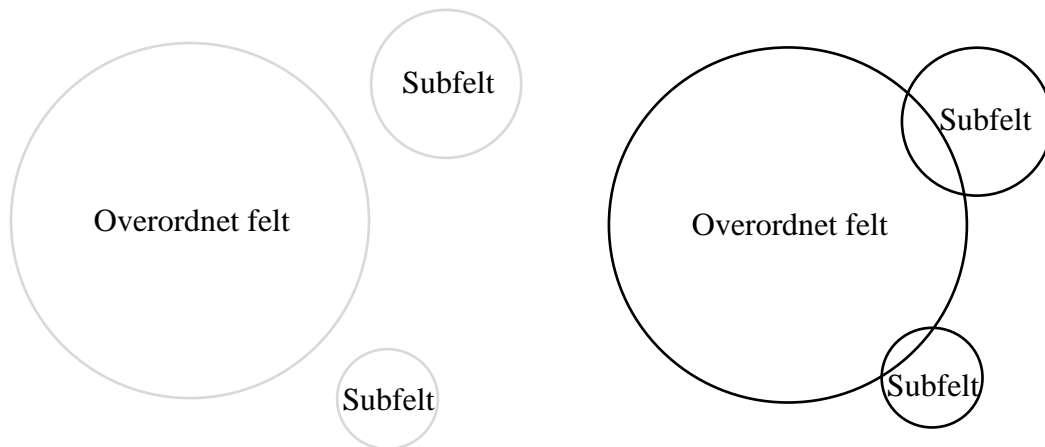
af institutionel infrastruktur tilvejebringer et vokabularium, der gør det muligt at definere og typificere feltforhold (Zietsma *et al.*, 2017). Det indebærer bl.a. (i) grænserne omkring dem, (ii) homogeniteten eller heterogeniteten af aktører inden for dem, (iii) karakteren af netværk af udvekslingsrelationer og (iv) antallet, komplementariteten og opdelingen af logikker (Hinings *et al.*, 2017). Med henvisning til Hinings *et al.*, (2017) betragter jeg 'praksisser', 'netværk af udvekslingsrelationer' og 'styringsstrukturer' som centrale dimensioner af det cirkulære markeds institutionelle infrastruktur.

Styringsstrukturer kan forstås som ”*kombinationer af offentlige og private, formelle og uformelle systemer, der udøver kontrol inden for et felt* (Scott, 2014:244). Styringsstrukturer begrænser, forstærker og gør feltstyring (såvel som logikker) muligt at mobilisere (Hinings *et al.*, 2017). Styringsstrukturer eksisterer for at ”*sikrer overholdelse af regler og lette den overordnede smidige funktion og reproduktion af systemet [feltet]*” (Fligstein & McAdam, 2012:14). Styringsstrukturer er indlejret i og forstærket af institutionelle logikker og forankret i de tre dimensioner af institutioner, dvs. både regulativ (regler og love), normativ (organisatoriske og feltmæssige værdier) og kulturelt-kognitiv (kognitive strukturer med 'taget-for-givet'-status) (Scott, 1995; Zietsma *et al.*, 2017).

2.6 Feltyper

Konventionelle forståelser (DiMaggio & Powell, 1983; Scott, 2014) har i overvejende grad set organisatoriske felter som dannet omkring netværk af udvekslingsrelationer (Zietsma *et al.*, 2017). På grundlag af et fælles menings-system (logikker) er formålet for orkestrering at ”*stabilisere og koordinere udveksling, medlemskab i netværk og kompatible praksisser*” (Zietsma *et al.*, 2017:16). Sådanne felter kan defineres som 'udvekslingsfelter'. Hoffman (1999) illustrerede derimod, at visse organisatoriske felter dannes omkring problemstillinger snarere end udvekslingsrelationer. Problemstillinger kan forstås som centre for debat eller dialog, der bringer forskellige aktører sammen. Ofte er de et resultat af ”*begivenheder, udviklinger og tendenser, som aktører i feltet anerkender som havende vigtige konsekvenser for feltet*” (Buchanan *et al.*, 2022:2). Sådanne felter kan defineres som 'issuefelter' (Hoffman, 1999). De kan identificeres gennem det sæt af aktører, der interagerer og tager hensyn til hinanden på grundlag af

bestemte problemstillinger (Zietsma *et al.*, 2017). Issuefelter kan siges at differentierer sig med hensyn til graden af heterogenitet. Felter dannet omkring problemstillinger på større skala har en tendens til at være mere heterogene end felter, der dannes omkring problemstillinger på mindre skala (Buchanan *et al.*, 2022). Som følger af denne heterogene natur, har problemstillinger forskellige betydninger afhængigt af den enkelte aktør (Westenholz *et al.*, 2006). I modsætning udvekslingsfelter skal det ofte tilskrives en mangel på konsensus om prioritering af logikker (et fælles meningssystem). Derfor er de mere omstridte og dynamiske i modsætning til den fastlagte karakter, der almindeligvis tilskrives udvekslingsfelter (O'Sullivan & O'Dwyer, 2015). De er i højere grad dikteret af forsøg på at forhandle, styre og/eller konkurrere om, hvad og hvilke problemstillinger der er centrale og hvordan de skal adresseres (Litrico & David, 2016; Feront & Bertels, 2021). Imidlertid, når den omstridte og dynamiske karakter er stabiliseret, er der sandsynligvis en minimal differens, der adskiller sig fra udvekslingsfelter (Zietsma *et al.*, 2017). Den oftest undersøgte måde hvorpå issuefelter opstår, er når en population af aktører forsøger at ændre eksisterende omstændigheder i et eksisterende udvekslingsfelt (Zietsma *et al.*, 2017). Under sådanne processer kan der gennem forsøg på at iværksætte strukturelle rekonfigurationer opstå 'subfelter' (Faulconbridge & Muzio, 2021). For Zietsma *et al.* (2017) kan det være en vigtig mekanisme for forandring af dets overordnede felt. De er karakteriseret ved, at de indeholder deres egen prioritering af logikker og særskilte institutionelle infrastruktur (Buchanan *et al.*, 2022). Imidlertid er de indlejret og sammenvævet med deres overordnede udvekslingsfelt. Udviklingen af subfelter er derfor tæt knyttet til deres indbyrdes heterogenitet. Nærværende er forsøgt anskueliggjort i nedenstående, hvor figuren til højre, i modsætning til venstre, illustrerer hvordan subfelter bør betragtes i kontekst af deres overordnede felt:

Figur 1. *Egenproduktion:* Subfelter som indlejret i deres overordnede felt

2.7 Feltilstande

For Hinings *et al.* (2017) kan et felt kategoriseres i forskellige tilstande:

Etablererede: I felter med store grader af institutionel infrastruktur og fastlagte logikprioriteringer, eksisterer der relativt kongruente (ofte taget-for-givet) forestillinger om, hvad der er legitimt i feltet. Dertil er der inden for ethvert givet handlingsdomæne et klart sæt af gensidigt forstærkende institutionelle arrangementer, der styrer adfærd.

Frembrydende: I Felter med afklarede logikprioriteringer, men lave grader af institutionel infrastruktur, kan der være overensstemmelse mellem aktører om generelle principper og værdier. Dog kan der være en mindre forståelse for, hvordan principper og værdier mobiliseres i praksis, da de er tvetydige, underudviklede og foranderlige. Mangel på entydige normer, regler eller styringsarrangementer forhindre konsekvent handling.

Anfægtede: I felter med store grader af institutionel infrastruktur, men konkurrerende logikker, eksisterer der flere formelle styrings- og institutionelle infrastrukturelementer, men disse kan være i konflikt med hinanden eller konkurrere om dominans.

Fragmenterede: I Felter med uafklarede logikprioriteringer og begrænset institutionel infrastruktur eksisterer der konkurrerende forestillinger om, hvad der er legitimt i feltet. Ofte karakteriseret ved frakoblede aktører eller populationer, der

ikke har etablerede netværk af udvekslingsrelationer eller institutioner, der foreskriver en bestemt måde at fortolke eller handle på.

2.8 Feltdannelse og udvikling

Faulconbridge & Muzio (2021) argumenterer for, at forståelsen for de stadier, mekanismer og betingelser, der resulterer i, at strukturelle rekonfigurationer katalyserer udvikling af subfelter er afgørende for forståelsen af forandring. I deres studie fremanalyserer de, hvordan et subfelt fremkommer, udvikles og konsolideres over tid. Konsolideringsbegrebet skal som nævnt i introduktionen, forstås som den gradvise udvikling og integration (homogenisering) af subfeltets institutionelle infrastruktur, hvor felttilstanden skaber det rette grundlag for social koordinering, netværksdannelse og mobiliseringen af entydige og konsekvente retningslinjer for udveksling. På dette grundlag fremfører Faulconbridge & Muzio (2021) begrebet 'feltopdeling'. Det repræsenterer processen hvorved et eksisterende felt genererer et særskilt subfelt med dets egen distinkte institutionelle infrastruktur og prioritering af logikker.

Deres analyse involverer udviklingen af italiensk selskabsret som et nyt marked (subfelt) i forhold til det italienske retsområde (overordnede felt). I deres empiriske kontekst er feltopdeling et resultat af tre overordnede mekanismer, der gradvist distancerer subfeltet fra dets overordnede felt. Disse mekanismer katalyseres gennem 'fokus på nye muligheder' (fremkomststadiet), 'inter- og intranetværkskabelse indenfor subfeltet' (udviklingsstadiet) og 'distinktion' (konsolideringsstadiet). De forskellige stadier skal ikke betragtes lineært og afkoblet fra hinanden, men foregår derimod i vid udstrækning simultant.

Af rettmæssige årsager har det ikke været muligt at fremvise deres samlede teoretiske model for feltopdeling¹. Derfor er efterfølgende alene en deskriptiv gennemgang. Dog skal den primært ses som en indledende og overordnet forståelse:

¹ Den teoretiske model kan på egen hånd findes gennem følgende link:
<https://doi.org/10.1177/0170840619855745>

2.8.1 Fremkomststadiet: Fokus på nye muligheder

Den første fase af feltopdeling involverede en population af organisationer, der på grundlag af en destabilisering af det overordnede felt, fokuserede på nye muligheder i form af nye 'kategorier af arbejde'. Destabiliseringen var et resultat af forskellige feltkonfigurerende begivenheder. Særligt var det nye regulative tiltag, der udløste fremkomsten af et nyt marked med en særskilt typologi af kunder. For at understøtte aktiviteterne, forbundet med de nye kategorier af arbejde, krævede det distinkte praksisser, udvekslingsrelationer, styringsstrukturer og logikker. Dette førte til dannelsen af særskilte organisatoriske modeller sammenlignet med det overordnede felt. De nye kategorier af arbejde blev opfattet som meget forskellige sammenlignet med det overordnede felt. Denne differentiering var afgørende for, at fokus på nye muligheder involverede en subgruppe af organisationer. Fokus på nye muligheder resulterede således i fremkomsten af et frembrydende subfelt.

2.8.2 Udviklingsstadiet: Netværksskabelse

Udviklingsstadiet af feltopdeling involverede den nye population af organisationer, der udviklede særskilte relationelle kanaler og organisatoriske praksisser. Disse var et resultat af en kombination mellem inter- og intranetværksskabelse indenfor subfeltet.

Intra-netværksskabelse involverede den nye population af organisationer, der i stigende grad interagerede mere hyppigt og trofast med hinanden end med aktører udenfor feltet. Inter-netværksskabelse involverede mønstre af interaktion med aktører i lignende subfelter, fra andre områder (lande). Gennem distinkte relationelle kanaler kunne best-practice, know-how og organisatoriske kompetencer udvikles og cirkuleres indenfor subfeltet. Sammenlagt var inter- og intranetværksskabelse med til at udvikle subfeltet og distancere det yderligere fra det overordnede felt.

2.8.3 Konsolideringsstadiet: Distinktion

Den sidste fase af feltopdeling er konsolideringsfasen. Her differentierede subfeltet sig yderligere ved at udvikle separate styringsstrukturer i subfeltet. De separate styringsstrukturer var med til at tilvejebringe et rum, hvor alternative logikker og praksisser sammenlignet med det overordnede felt, blev stabiliseret og legitimeret. Derudover gjorde separate styringsstrukturer det muligt for subfeltet, at konso-

lidere sin identitet som et sammenhængende og særskilt fællesskab med sine egne fælles interesser og værdier. På grundlag af konsolideringsstadiet blev subfeltet således veletableret, hvor felttilstanden afspejlede store grader af institutionel infrastruktur og fastlagte logikprioriteringer.

3: METODE OG EMPIRISK FELT

3 METODE OG EMPIRISK FELT

I dette kapitel præsenterer jeg afhandlingens metodiske ramme. Som nævnt i introduktionen, er afhandlingens empiriske grundlag baseret på et casestudie og er indsamlet med udgangspunkt i en gennemgående kvalitativ forskningsmetode. Casestudiet udgør byggeprojektet 'Stejlepladsen' og består af fem interviews fra flere forskellige fagdiscipliner. Først diskuteres en række metodologiske overvejelser og valg, der har været styrende for, hvordan afhandlingen er tilrettelagt metodisk. Dernæst præsenteres afhandlingens case. I forlængelse heraf gennemgås temaer og gennemførelse af de enkelte interviews. Til sidst tilvejebringes der et indblik i, hvordan jeg har tilgået den analytiske proces.

3.1 Metodologiske overvejelser og valg

I tråd med den kvalitative tradition, har jeg ønsket at afhandlingens problemformulering skulle besvares på grundlag af en dyb forståelse for det partikulære (Domholdt, 1993; Jackson, 2007; Flick, 2018). Som tidligere nævnt betragter jeg det cirkulære marked som sociale strukturer og et organisatorisk subfelt under udvikling. Jeg har i den anledning indtaget en socialkonstruktivistisk position, hvor jeg har opfattet subfeltet som institutionelt betinget og konstrueret gennem mønstre af sociale udvekslingsrelationer (Rasborg, 2014; Hay, 2016). Mit erkendelses-teoretiske udgangspunkt har derfor været at identificere og forstå disse sociale udvekslingsrelationer hvormed det cirkulære marked konstrueres.

Selvom afhandlingen, i vid udstrækning, er tilrettelagt efter Faulconbridge & Muzio (2021), har de et diskret fokus på konteksten for subfeltets udvikling, hvilket synes at svække den teoretiske styrke. Derimod har jeg bevidst været optaget af den kontekst, som de er indlejret i og under. Herunder vil jeg argumentere for, at de udelukkende kan forstås, når de positioneres i relation til de institutionelle rammer, dvs. den institutionelle infrastruktur og prioritering af logikker i byggebranchens overordnede felt (Burr, 1995). Med henvisning til Flyvbjerg (2020:621) kan et casestudie defineres som *"en intensiv [partikulær] analyse af en individuel enhed med fremhævelse af udviklingsfaktorer [empiriske forløb] i relation til omgivelserne [konteksten]."* Casestudiet har på den baggrund været et metodisk greb, der muliggør at studere disse udvekslingsrelationer gennem en partikulær og

kontekstuel forståelse. Det betyder også, at jeg har tilgået den analytiske proces med udgangspunkt i en abduktiv forskningsstrategi (Dubois & Gadde, 2002).

Rationalet om at gøre byggepraksis til det overordnede empiriske felt bygger på et argument om, at udvekslingsrelationerne både etablerer og manifesterer sig herigennem. At tilegne sig nye forståelser af, hvordan det cirkulære marked både fremkommer, udvikles og konsolideres har jeg derfor opfattet som tæt knyttet til empirisk indsigt i byggeproduktioner, der forsøger at mobilisere CØ i praksis. Efter-som det empiriske grundlag består af kvalitative interviews, har udgangspunktet og tilgangen til at identificere og forstå udvekslingsrelationerne, været gennem respondenternes sociale virkelighed.

De strategiske overvejelser om valg af case har været med henblik på at opnå en empirisk indsigt i en afvigende case (Flyvbjerg, 2020), dvs. at forstå cirkulær byggepraksis som det udfolder sig på nuværende tidspunkt. Kriterierne bag den strategiske udvælgelse har været, at det pågældende byggeprojekt skulle reflektere et repræsentativt billede af de nuværende omstændigheder i det cirkulære marked (det frembrydende subfelts) institutionelle infrastruktur. Selvom forskellige byggeproduktioner formentligt vil reflektere forskellige billeder, har jeg trods denne kontekstbestemthed, søgt mod byggeproduktioner med den største tilstedeværelse af cirkulære indsatser. Det bygger på et argument om, at byggeproduktioner i større skala implicerer og forudsætter mere gennemgribende udvikling af institutionel infrastruktur. Stejlepladsen blev udvalgt med afsæt i en formodning om, at projektet havde den rette skala.

3.2 Casebeskrivelse: Stejlepladsen

Stejlepladsen er et byggeprojekt, der er placeret ved Fiskerhavnen og Kalvebodløbet i Københavns Sydhavn. Målet er at skabe et grønt, bæredygtigt og fællesskabsorienteret kvarter, hvor boliger tænkes disponeret som *”åbne klynger af fritstående eller sammenbyggede byhuse, der omkranser grønne gårdrum”* (Stejlepladskvarteret, 2021). Projektets fokus på cirkularitet er forankret i et overordnet bæredygtighedsprogram, der er delt op i tre dele hhv. ’fællesbyen’ ’den grønne by’ og ’genbrugsbyen’. I genbrugsbyens ca. 70 tusinde m² bolig er det ambitionen, at 30% af facaderne skal bestå af genbrugte byggevarer. Derfor, som tidligere nævnt,

er CØ på Stejlepladsen primært repræsenteret gennem cirkulering i form af genbrug af byggevarer. Byggeproduktionen befinder sig på nuværende tidspunkt i designfasen, men er blevet udskudt som følger af inflation og stigende priser. Dog er størstedelen af de projektmæssige rammer allerede fastlagt. Projektkonstellationens indsatser rettet mod genbrug af byggevarer er primært drevet af et samspil mellem fagdisciplinerne bygherrerådgiver, totalentreprenør, arkitekt og en decideret cirkulær rådgiver. Sidstnævntes funktion og aktiviteter er tilrettelagt med henblik på at varetage den overordnede proces og sikre, at mål om genbrug af byggevarer realiseres i praksis.

3.3 Temaer og gennemførelse

Det empiriske grundlag består af fem enkeltmandsinterviews fra flere forskellige fagdiscipliner. De gennemførte interviews er skitseret i nedenstående skematiske oversigt:

Organisation	Funktion	Dato
Norconsult	Bygherrerådgiver	5. oktober 2022
Lendager Group	Cirkulær rådgiver	7. oktober 2022
Arkitema	Projekteringsleder	14. oktober 2022
Arkitema	Sagsarkitekt	14. oktober 2022
Enemærke & Petersen	Totalentreprenør	25. november 2022

Table 1. *Egenproduktion:* Skematisk oversigt af respondenter

Udgangspunktet for de enkelte interviews var tre hovedtemaer, der hver især relaterede sig til de forskellige evolutionære stadier i Faulconbridge & Muzio (2021). Herunder var fokus henlagt på forholdet mellem praksisser, udvekslingsrelationer og styringsstrukturer. Mens spørgsmålene var teoretisk funderet, var de mere empirisk formuleret. Det betyder, at de forskellige stadier var subtilt vævet i empiriske spørgsmål, hvor den røde tråd var den ”fortløbende” proces forbundet med genbrug af byggevarer. Med afsæt i en eksplorativ tilgang gav det løbende anledning til at spørge yderligere indtil mere konkrete udsagn, der syntes at relaterer sig til de forskellige stadier og infrastrukturedimensioner. Senere i forløbet blev tidligere interviews også brugt som indspark eller kontrast, hvis udsagn var divergerende eller det kunne være interessant at høre den pågældende respondents

perspektiv.

For at skabe de rette forudsætninger for den dynamiske og eksplorative tilgang havde jeg på forhånd udarbejdet en fleksibel interviewguide, der bar præg af en semistruktureret tilgang (Kvale & Brinkmann, 2015). For at give anledning til åbenhed, spontanitet og afvigelser, var spørgestrukturen åben og udforskende. I de enkelte interviews forsøgte jeg at finde den rette balance mellem at være uvidende og alligevel fungere som samtalepartner. I praksis var det respondenterne, der ”styrede” samtalen med fortællinger, holdninger og egne erfaringer. Dog sørgede jeg for at holde samtalen på sporet, samt at udfordre og kvalificere de forskellige udsagn.

Alle interviews blev gennemført digitalt, med en enkelt undtagelse, hvor interviewet fandt sted hos respondentens respektive organisation. Alle interviews havde en varighed på ca. 45-60 minutter. Interviewene blev med respondenternes samtykke optaget digitalt, hvilket har givet mulighed for at genbesøge interviewene under den videre analytiske bearbejdning. For at opnå en tættere og mere dybdegående forståelse, har jeg transskriberet de enkelte interviews. Det har jeg gjort både manuelt og gennem brugen af et digitalt værktøj.

3.4 Kodning og analyse

Med henblik på at understøtte den analytiske proces har jeg kodet interviewene, dvs. foretaget en konceptuel kategorisering af respondenternes udsagn (Strauss & Corbin, 1998). Gennem et fokus på tematiseringer, mønstre og kontraster fokuserede jeg på, hvordan forsøg på at mobilisere konceptet reflekterede mere overordnede forhold forbundet med udviklingen af det cirkulære marked, dvs. de forskellige evolutionære stadier i Faulconbridge & Muzio (2021).

Under kodningsprocessen var jeg opmærksom på, at mine egne fortolkninger ikke fik for stort spillerum (Kvale & Brinkmann, 2015). I forsøget på at formindske potentialet for subjektivitet positionerede jeg respondenternes udsagn i kontekst af det teoretiske grundlag og anden forskning, der mobiliserer sammenlignelige perspektiver på udvikling og forandring i byggebranchen.

Søgningsprocessen herfor var tilrettelagt på en sådan måde, at jeg indledningsvist gjorde brug af generelle databaser med vidtgående søgestreng, for dernæst at specificere søgningen gennem konkrete journals med mere detaljerede

søgestrengene. Heriblandt fokuserede jeg på at identificere og forfølge relevante argumenters tilhørsforhold og udvikling.

Selvom den analytiske proces har været dynamisk, har jeg forsøgt at tilgå den sekventielt. Med henblik på at forstå konteksten, for hvilken det cirkulære marked udvikles på grundlag af, påbegyndte jeg analysen ved at foretage en karakteristik af den institutionelle infrastruktur i byggebranchens overordnede felt. Omdrejningspunktet var forholdet mellem praksisser, netværk af udvekslingsrelationer samt styringsstrukturer og hvordan de er indlejret i markedslogikken. Med udgangspunkt i denne karakteristik fokuserede jeg dernæst på, hvordan der er skabt et grundlag for tilblivelsen af et cirkulært marked som subfelt. Til det udfoldede jeg argumenterne gennem en forståelse af, at det er et grundlæggende resultat af en stærkere tilstedeværelse af fællesskabslogikken. Begge dele gjorde jeg deskriptivt, da det empiriske grundlag primært er tilrettelagt med henblik på at understøtte forståelsen af det cirkulære marked som subfelt under udvikling

Med udgangspunkt i ovenstående søgte jeg at forklare, hvordan dets særskilte institutionelle infrastruktur kan udvikles på grundlag af byggebranchens overordnede felt. Herunder havde jeg et gennemgribende fokus på forholdet mellem markedslogikken og fællesskabslogikken, hvor de ideelle karakteristika blev anvendt som målestok til sammenligning og kontrastering.

Med udgangspunkt i de analytiske resultater diskuterede jeg dernæst spørgsmålet om, hvordan subfelts institutionelle infrastruktur kan konsolideres.

4: ANALYSE DEL I

4 ANALYSE DEL I: FREMKOMSTSTADIET

Omdrejningspunktet for denne del af analysen er fremkomststadiet. Formålet er at danne et grundlag for den videre analyse, der tager hånd om det cirkulære marked som et organisatorisk subfelt under udvikling. Først tilvejebringes en deskriptiv karakteristik af byggebranchens overordnet felt. Karakteristikken har til hensigt at skabe en forståelse for de institutionelle ”spilleregler” i feltet og hvordan de forudsætter betingelserne for udviklingen af det cirkulære marked som subfelt. Det gøres med udgangspunkt i forholdet mellem praksisser, netværk af udviklingsrelationer og styringsstrukturer. Dernæst fokuseres der på, hvordan der er skabt et grundlag for fremkomsten af et cirkulært marked. Argumenterne udfoldes gennem en forståelse af, at det er et grundlæggende resultat af en stærkere tilstedeværelse af fællesskabslogikken. Argumenternes understøttes af, hvordan det er sket gennem en række feltkonfigurerende begivenheder, der tager form af både regulative og normative forskydninger. Det gøres ligeledes deskriptivt.

4.1 Praksisser

Byggebranchen er præget af strukturaliserede praksisser, dvs. aktører (organisationer) med særlige positioner, der hver især varetager bestemte funktioner og aktiviteter (Koch, 2022). Byggeproduktioner udføres i et organisatorisk setup, der involverer en multidisciplinær og heterogen konstellation af selvstændige aktører. Hovedparten består af bygherrer/ejendomsselskaber, konsulentvirksomheder (ingeniører/arkitekter), materialeleverandører og entreprenører. Byggeproduktioner kan opfattes som et (temporært) socialt system (Fredslund *et al.*, 2022), hvor de strukturaliserede praksisser indgår i et netværk af udvekslingsrelationer (Eccles, 1981). I byggeproduktionen kan det grundlæggende fokus for orkestrering siges at være rettet mod at stabilisere og koordinere udveksling samt sikrer at de respektive praksisser er kompatible og indgår i et integreret sammenspil i byggeproduktionen (Dubois & Gadde, 2001; Zietsma *et al.*, 2017). På trods af egeninteresser og et særskilt forretningsgrundlag indgår de i gentagne, men kortvarige udvekslinger (Chan, 2018). De gentagne udvekslinger er et resultat af gensidige ressourcemæssige afhængigheder (ingen aktør kan løse det på egen hånd) (Gidado, 2010; Bankvall, 2010). Den kortvarige karakter skyldes, at byggeproduktioner er en midlertidig og projektbaseret aktivitet (Cox & Thompson, 1997),

der fastholdes af de nuværende institutionaliserede styringsstrukturer i feltet (Unger, 1993).

4.2 Netværk af udvekslingsrelationer og styringsstrukturer

Betingelserne for udveksling, hvilket både begrænser og muliggør byggepraksis, udgør et sæt af forskellige former for styringsstrukturer. Herunder er udvekslingsrelationer organiseret (i overvejende grad) på grundlag af en hybrid konfiguration af forholdet mellem staten (regulative) og markedet (normative og kulturelt- kognitive) (Borys & Jemison, 1989). Gennem staten er styringsstrukturer integreret gennem tvangsmæssige love, bekendtgørelser, visse standarder, område-specifikke bestemmelser i kommune- og lokalplaner samt diverse myndig-heder, der overvåger og udøver kontrol af byggepraksis (Kadefors, 1995; Gottlieb & Jensen, 2016; Frederiksen, 2017). Gennem markedet er styringsstrukturer integreret gennem ydelsesbeskrivelser, alment teknisk fælleseje, fasemodeller, udbuds- og entreprisemodeller, aftalesæt og andre kontraktuelle forhold. Det samme gælder for projektspecifikke tidsplaner, økonomiske budgetter og instrumenter til risikostyring m.fl. (Lahdenperä , 2011; Renault & Agumba, 2016; Gottlieb & Vogelius, 2020). Fælles for de fleste er, at funktionen er indlejret, organiseret og styret af markedslogikken, der er dominerende i feltet. Den dominerende karakter er forekommen gennem historiske mønstre af udvikling, hvor byggepraksis løbende er blevet justeret og tilpasset forskellige samfundsmæssige dagsordener, udviklinger og problemstillinger. Eksempler tæller bl.a. rationaliseringen af byggebranchen i efterkrigstiden (Gottlieb & Jensen, 2016), 1990'ernes erhvervsfremmeprogrammer (Kristiansen *et al.*, 2005), ”digitaliseringsboomet” i starten af 00'erne (Primdahl, 2021) og dereguleringsbølgen i form af overgangen fra deskriptive til funktionsbaserede krav i bygningsreglementet (Frederiksen, 2017). Fælles for disse har været, at de tilsammen repræsenterer en historisk udvikling, der har haft et gennemgribende fokus på økonomisk værdiskabelse, hvor effektivitet, produktivitet og kvalitet har været centrum for diverse kapitaliseringsbestrebelse (Liliegreen, 2007). På hver deres måde har de gradvist styrket tilstedeværelsen og legitimeringen af markedslogikken. På den måde har markedslogikken været rammesættende for udvikling og styrende for den nuværende institutionelle infrastruktur. Det manifesterer sig bl.a. i gennem, at opfattelser af rationalitet og

legitimitet er stærkt præget af individualisme, kortsigtethed samt egeninteresser og rettet mod profitmaksimering, økonomisk rentabilitet og prissætning af organisatorisk aktivitet (Friedland og Alford 1991). Derudover har markedslogikken haft en indvirkning på, at den nuværende legitimerede kontraktualisme ofte baserer sig på et stringent transaktionsbaseret grundlag (denne aftale, disse vilkår) (Lindholst, 2015). Foranlediget af særskilte, ofte konkurrerende, kortsigtede og projektbaserede mål, er formålet om at skabe kompatibilitet ikke udelukkende er forbundet med at koordinere og justere viden, kapaciteter og aktiviteter, men også at skabe de rette incitamentsstrukturer (Hart et al., 2019). At nå til et sådant grundlag sker gennem vedvarende forhandlinger i hele byggeproduktionen. De byder på mange facetter, hvor f.eks. forholdet mellem arkitektur og bygbarhed, pris og kvalitet eller risiko og ansvarsfordeling hyppigt gøres til genstand for forhandling.

Tilsammen har de institutionaliserede styringsstrukturer, baseret på markedslogikken, tilvejebragt et ideelt grundlag for kontradiktoriske udvekslingsrelationer (Koch *et al.*, 2022). Herunder er byggeproduktioner ofte præget af fragmentariske udvekslingsstrukturer, kortvarige relationer, lave grader af tillid, opportunistisk adfærd samt modsatrettede mål og incitamentstrukturer (Nawi *et al.*, 2014; Riazi *et al.*, 2020; Fredslund *et al.*, 2022; Thuesen *et al.*, 2022).

4.3 Institutionel infrastruktur: Betingelserne for udvikling

De institutionaliserede praksisser, netværk af udvekslingsrelationer og styringsgrundlag afspejler en feltilstand med store grader af institutionel infrastruktur og fastlagte logikprioriteringer. Med henvisning til ovenstående, resulterer det i relativt kongruente overbevisninger om, hvad der karakteriserer legitim adfærd i feltet. De kan forstås som en sammenflettet og integreret (relationel) konstruktion, hvis enkeltdele er gensidigt forstærkende (Hinings *et al.*, 2017). Komplexiteten og evnen til at iværksætte og diffundere udvikling er derfor tæt forbundet med graden af de enkelte deles gensidighed, da forandring snarere er mangefacetteret end ensidigt (Westenholz *et al.*, 2006).

Det kan illustreres ved at orientere sig mod byggebranchens (til tider) manglende evne til at tilpasse sig samfundsmæssige udviklinger eller afvikle feltmæssige problemstillinger. Ofte italesættes det som tæt forbundet med en

herskende konservatisme blandt feltets praksisser (Dagens Byggeri, 2019; Dansk Industri, 2019; Uddannelses- og Forskningsministeriet, 2022). Selvom denne forestilling til dels er sandt, er byggebranchen nødvendigvis ikke konservativ af natur. Derimod er modstand mod forandring et udfald af feltets institutionelle infrastruktur, hvor karakteren (som beskrevet i ovenstående) og en stor grad af gensidighed, gør det komplekst at mobilisere udvikling pga. lock-in situationer (Bougrain, 2020).

En forudsætning for at tilvejebringe nye forståelser af cirkulær markedsudvikling er derfor tæt forbundet med, hvordan feltmæssige forskydninger har destabiliseret feltets institutionelle infrastruktur, og skabt et grundlag for fremkomsten af et cirkulært marked (Faulconbridge & Muzio *et al.*, 2021).

4.4 Destabilisering af byggebranchens overordnede feltet

Jeg vil argumentere for, at grundlaget for fremkomsten af et cirkulært marked skal betragtes i kontekst af, hvordan feltets institutionelle infrastruktur i stigende grad er blevet gjort til objekt for refleksiv debat (Seo & Creed, 2002). Herunder skal destabiliseringen i vid udstrækning forstås som en proces, hvor feltmæssige forskydninger, der udfordrer markedslogikken, fungerer som basis herfor. Argumentet kan demonstreres ved at rette opmærksomheden mod forståelsen af 'bæredygtighed'. I en historisk betragtning er det ikke et nyt fænomen og har mere eller mindre – implicit som eksplicit - været en fast del af byggebranchen i et halvt århundrede (Friberg, 2014). Gennem tiden har byggebranchen været underlagt forskellige paradigmer, der har forskudt sig over tid. Eksempler tæller bl.a. 1970'ernes fokus på energioptimering og den nuværende, holistiske tilgang, baseret på økonomiske, miljømæssige og sociale dimensioner. Som modsvar på hidtidige tilgange, kan CØ kan betragtes som endnu et paradigme. På trods af den historiske karakter er de (nuværende) eftertragtede radikale forandringer, som beskrevet i introduktionen, fortsat uhåndgribelige og på det konceptuelle plan. Årsagerne er ikke et substantielt anliggende, men jeg vil dog argumentere for, at det er et grundlæggende resultat af, at markedslogikken ikke er blevet udfordret tilstrækkeligt. Bæredygtighed, herunder CØ, afhænger af distinkte rationaler og organiserede principper for handling, hvor fællesskabslogikken udgør de elementære byggeklodser herfor. Selvom markedslogikken historisk ikke er blevet udfordret,

indikerer nuværende feltmæssige forskydninger dog, at have resulteret i en stærkere tilstedeværelse af fællesskabslogikken. Argumentet om fællesskabslogikkens afgørende karakter understøttes empirisk i afhandlingens analyse del to. For nu er den centrale pointe, at væsentligheden af den stærkere tilstedeværelse er forbundet med, at de historisk mest effektive og radikale forandringer har fundet sted, når de mobiliseres på grundlag af den dominerende logik i feltet (markedslogikken). I nyere tid er den digitale udvikling bl.a. et eksempel, der gennem forestillinger om øget produktivitet, effektivitet og kvalitet har revolutioneret byggepraksis. I dag er resultatet af udviklingen institutionaliseret til en sådan grad, at det for blot 15 år siden sandsynligvis var svært at forestille sig, at byggepraksis i dag ikke ville fungere på anden vis.

Den stærkere tilstedeværelse af fællesskabslogikken er indtil videre sket gennem en række feltkonfigurerende begivenheder, der tager form af både regulative og normative forskydninger.

4.4.1 Normative forskydninger

De normative forskydninger er funderet i mange forskellige dimensioner, og har manifesteret sig gennem gradvise samfunds- og feltmæssige bevægelser og momentvise stød (Greenwood *et al.*, 2002; Faulconbridge & Muzio, 2021). I kombinationer mellem konsekvenserne af den lineære økonomi og den i skrivende stund verdensomspændende situation med stigende inflation og uvished om forsyningssikkerhed har bl.a. klima- rapporter, demonstrationer, konferencer, medier og hændelser dannet grundlag for, at intensivere og mangfoldiggøre feltets aktørers konfrontation med den bæredygtige dagsorden (Støvring *et al.*, 2022). For at statuere noget mere konkret, er FN's verdensmål det (måske) mest fremhævske eksempel, der efterhånden har spredt sig til en sådan grad, at feltets aktører i stigende grad forholder, kommunikerer om og/eller beskæftiger sig med verdensmålene. Herigennem har krav og forventninger til aktiv deltagelse i den bæredygtige omstilling af samfundet skabt et stigende pres om at løfte feltets betydningsfulde rolle. Herunder er den lineære økonomi blevet anerkendt som et bredere socialt problem og dermed problematiseret af et bredere sæt af aktører (Lounsbury & Crumley, 2007). På det grundlag er markedslogikken blevet udfordret, hvilket har destabiliseret normative forskrifter for, hvad der karakteriserer

legitim (og succesfuld) adfærd i feltet. I det brede perspektiv har det en indvirkning på, at legitimitet i stigende grad er moralsk reguleret, hvor forventninger om samfundsansvar og ansvarlighed, udgør nye forestillinger om mål, der er legitime at handle på (Støvring *et al.*, 2022). Det betyder, at feltets aktører i stigende grad skal være i stand til at håndtere forskellige rationaler og forventninger for at bibeholde og opnå legitimitet og konkurrencedygtighed på markedet (Støvring *et al.*, 2022). På den baggrund har byggebranchens overordnede felt fået karakter af en 'anfægtet felttilstand', hvor den lineære økonomi i stigende grad er blevet gjort til objekt for reflektiv debat. Hertil fungerer den stærkere tilstedeværelse af fællesskabslogikken som kulturelle ressourcer, der understøtter indsatser rettet mod CØ (Lee & Lounsbury, 2015). Derfor ses det, at bestræbelser rettet herimod foregår mindre marginaliseret, end hidtil (Lounsbury & Crumley, 2007).

4.4.2 Regulative forskydninger

Gennem de normative forskydninger er den cirkulære dagsorden de seneste år primært blevet drevet af markedet. Dog har de gradvise normative forskydninger katalyseret en udvikling af nye reguleringstiltag. Det er en udvikling, der i stigende grad indikerer, at markedets rum og betingelserne for legitimitet vil blive juridisk sanktioneret gennem konkrete tvangsmæssige (statslige) lovindgreb.

De regulative forskydninger manifesterer sig på det nationale plan gennem "National strategi for bæredygtigt byggeri", der trods et beskedent fokus på cirkulær økonomi (Buser *et al.*, 2021), tager første skridt mod bæredygtig national regulering i byggebranchen. Gennem indrulleringen af "Den frivillige bæredygtighedsklasse" er formålet er at forankre og udbrede en mere bæredygtig byggepraksis (Indenrigs og boligministeriet, 2021). Det skal opnås ved at indføre krav om maksimal CO₂-udledning for nybyggeri over 1000 kvadratmeter fra 2023 og den resterende del i 2025. Dertil stilles der også krav til, at transport, vandforbrug og energiforbruget samt mængden af byggeaffald måles, registreres og dokumenteres.

Derudover er der i årsregnskabsloven indført krav om redegørelse for samfundsansvar, hvilket forpligter de største danske virksomheder (regnskabsklasse C og D) at redegøre for deres arbejde med samfundsansvar. Deres årsrapport skal indeholde oplysninger om deres arbejde med at reducere klimapåvirkninger, herunder (i) virksomhedens forretningsmodel, (ii) konkrete politikker såsom eventuelle stan-

darder, retningslinjer eller principper for samfundsansvar, **(iii)** hvordan de omsætter sine politikker for samfundsansvar til handling og **(iv)** en vurdering af, hvilke resultater der er opnået som følge af virksomhedens arbejde med samfundsansvar (Erhvervsministeriet, 2022).

På det internationale plan sigter EU mod at orientere kapitalstrømme mod bæredygtige investeringer, styre finansielle risici som følge af klimaændringer, ressourceudtømmning og miljøforringelse samt fremme gennemsigtighed og langsigtet i finansiell og økonomisk aktivitet (Europa-Kommissionen, 2018). Gennem den højaktuelle ”EU Taxonomy for sustainable activities” skal det på tværs af EU ske gennem kravstillelse til, at banker, andre finansielle institutioner og store virksomheder dokumentere, hvordan de bidrager til at nedbringe CO₂-udledninger og tilpasser økonomiske aktiviteter til fremtidens klima.

5: ANALYSE DEL II

5 ANALYSE DEL II: UDVIKLINGSSTADIET

Omdrejningspunktet for denne del af analysen er udviklingsstadiet. I sammenhæng med første analysedel er formålet at danne et analytisk grundlag, der skal give mulighed for at diskutere, hvordan det frembrydende subfelts institutionelle infrastruktur kan konsolideres. Derfor fokuseres der på, hvordan det frembrydende subfelts særskilte institutionelle infrastruktur kan udvikles på grundlag af byggebranchens overordnede felt. Først beskriver jeg det cirkulære marked som et frembrydende subfelt, hvor forskellige former for netværksskabelse etableres med henblik på at engagere sig i kollektiv organisering for at forfølge og fremme infrastrukturudvikling. Derfra statuerer jeg Stejlepladsen som eksempel og hvordan det resulterer i 'nye kategorier af arbejde'. Herefter illustrerer jeg, hvordan udviklingen af det frembrydende subfelt kan ses som et kollektivt handlingsproblem. I den forbindelse argumenterer jeg for, at kernespørgsmålet forbundet med udviklingen af det frembrydende subfelt er, hvordan udveksling kan organiseres og koordineres på trods af et ideelt grundlag for kontradiktoriske udvekslingsrelationer. Med inddragelse af Stejlepladsen illustrerer jeg, hvordan forskellige problemstillinger forhindrer en sådan integration.

5.1 Feltopdeling: Et frembrydende subfelt

Resultatet af den stærkere tilstedeværelse af fællesskabslogikken har medvirket til fremkomsten af nye såvel som eksisterende aktører, der gennem 'fokus på nye muligheder', re-positionerer og organiserer sig for at reagere på udfaldet af destabiliseringen (Khanna *et al.*, 2005). Hvis man orienterer sig mod rationalerne for denne bevægelse, er det kontekstbestemt, men fremkommer i det empiriske grundlag, at det bl.a. centrerer sig om kapitalisering, at opnå/bibeholde legitimitet, styrke markedspositioner, krav fra førnævnte reguleringstiltag og reducere klimapåvirkninger af organisatorisk aktivitet. Hertil er måden hvorpå at omsætte disse rationaler i høj grad bestemt af det frembrydende subfelts respektive praksisser. På hver deres måde har de særskilte byggesten i deres forretningsgrundlag og dermed forskellige udgangspunkter og tilgange til at omsætte cirkulære strategier og principper i praksis. Konsulentvirksomheder (ingeniører/arkitekter) gennem rådgivning, bygherrer/ejendomsselskaber gennem udlejning/salg af bygninger, entreprenører gennem opførelse af bygninger og materialeleverandører gennem salg af

byggevarer osv.

På trods af denne mangfoldighed, har de dog det tilfælles, at de skal mobiliseres og forenes i byggepraksis. Foranlediget af den multidisciplinære natur og gensidige ressourcemæssige afhængigheder sker der, gennem bestræbelser på at omsætte førnævnte rationaler til handling, et naturligt skub mod dannelsen af nye udvekslingsrelationer på tværs af organisatoriske grænser (Faulconbridge & Muzio, 2021). Herigennem engagerer det frembrydende subfelt sig i kollektiv organisering for at forfølge og fremme infrastrukturudvikling (Marquis & Raynard, 2015). I skrivende stund tilbliver sådanne netværk af udvekslingsrelationer både i byggeproduktionen (f.eks. Stejlepladsen eller demonstrationsprojekter) og gennem diverse tværfaglige sammenslutninger (Greenwood *et al.*, 2002). Selvom de har forskellige formål, er omdrejningspunktet for indgåelse af udveksling, bestemte problemstillinger forbundet med, hvordan CØ kan tilpasses og mobiliseres i praksis (Hoffman, 1999). Grundlaget herfor udgør spændingsfeltet mellem byggebranchens overordnede felt og det frembrydende subfelts (nuværende) institutionelle infrastruktur. Som jeg senere vil fremhæve, er bestanddelene i det frembrydende subfelts institutionelle infrastruktur underudviklede, frem for konsolideret (Faulconbridge & Muzio, 2021). Derfor er de ikke integreret og homogeniseret til en sådan grad, at de tilvejebringer det rette grundlag for kompatible praksisser, social koordinering, netværksdannelse og mobiliseringen af entydige og konsekvente retningslinjer for udveksling (Hinings *et al.*, 2017). Derfor, i modsætning til det overordnede felt, hvor fokus for orkestrering i højere grad er med henblik på at stabilisere og koordinere udveksling, er ovenstående netværk af udvekslingsrelationer mere omstridte og dynamiske. De er i højere grad dikteret af forsøg på at forhandle, styre og/eller konkurrere om, hvad og hvilke problemstillinger, der er centrale og hvordan de skal adresseres (Litrico og David 2017; Furnari 2018; Feront & Bertels 2021). Det begyndende subfelt betragter jeg derfor som et issuefelt (Hoffman, 1999).

Med udgangspunkt i de evolutionære stadier i Faulconbridge & Muzio (2021), kan det frembrydende subfelt således sige at befinde sig på udviklingsstadiet. Det nuværende stadie i udviklingen er karakteriseret ved at være drevet fragmentarisk, der bl.a. er foranlediget af mangel på regulering og et fravær af centrale aktører, der

har ressourcemæssig kapacitet til at legitimere og centralisere udviklingen (Greenwood *et al.*, 2011). På hver deres måde forsøger førnævnte netværk af udvekslings-relationer derfor at mobilisere og indlejre konceptet på et fragmenteret og selvstændigt grundlag. Det frembrydende subfelt er derfor præget af multiple og fragmenterede konstellationer af sameksisterende 'feltforlig', hvor ingen er dominerende (Bartley 2007, Prado 2013, Fransen og Conzelmann 2015; Buchanan *et al.*, 2022). Feltforlig kan forstås som fælles referencerammer for, hvordan problemer skal adresseres (Litrico & David, 2016; Judge-Lord *et al.* 2020). Som følger af den fragmentariske karakter konstrueres og tilpasses de multiple feltforlig gennem lokale forhandlingsprocesser. Som det senere kommer til udtryk, er Stejlepladsen bl.a. et eksempel på et lokalt feltforlig.

Problemstillinger, der ligger til grund for sådanne feltforlig, opstår i et spændingsfelt mellem forskellige typer af infrastrukturer. Det vedrører ikke udelukkende institutionelle (praksisser, udvekslingsrelationer og styrings-strukturer), men også teknologiske (f.eks. digitale værktøjer, byggemetoder og prøvningsmetoder) samt fysiske (f.eks. materiel, byggevarer og containere til ressourcehåndtering) (Marquis & Raynard, 2015; Rantaa *et al.*, 2017; Guerra & Leite, 2021; Munaro & Tavaresa, 2020).

5.2 Nye kategorier af arbejde

På grundlag af forsøg på at udvikle og fremme infrastrukturudvikling, gennem kollektiv organisering, opstår og formaliseres 'nye kategorier af arbejde'. De kan forstås som nye former for organisatorisk praksis og en samlebetegnelse for et sæt af processer og aktiviteter, der har en partiel funktion under operationalisering af cirkulære strategier og principper i byggepraksis (Faulconbridge & Muzio, 2021). Væsentligt er det at fremhæve, at nye kategorier af arbejde ikke skal betragtes som en iboende eller universel del af CØ, men et udfald af førnævnte typer af infrastrukturer. Nye kategorier af arbejde, som primært har været omdrejningspunktet for nuværende forsøg på udvikling, centrerer sig bl.a. om cirkulære design- og konstruktionsstrategier (Rios, 2018), genbrugsplatforme (Realdania, 2021), informations- og kommunikationsteknologi (Hoosain *et al.*, 2021), evaluerings-metoder (Eberhardt *et al.*, 2020), affaldshåndtering (Fredslund *et al.*, 2022).

Specifikt for Stejlepladsen er det blandt respondenterne et gennemgående tema,

at nye kategorier af arbejde primært er organiseret og tilpasset i kontekst af to overordnede betingelser, funderet i institutionelle og fysiske infrastrukturer.

5.2.1 Sourcing af genbrugte byggevarer

Hvad angår institutionelle infrastrukturelementer, er det primært forbundet med et fravær og en manglende systematisering af aktører, der indsamler, forvalter og distribuerer genbrugte byggevarer til nye byggeproduktioner. Både som selvstændige udbydere, men også som mediator af udvekslingsrelationer mellem andre udbydere og potentielle aftagere. Foranlediget af dette institutionelle tomrum (Khanna & Palepu, 2010), kan det frembrydende subfelt (markedet) karakteriseres som værende decentralt, hvor diverse genbugsplatforme og portaler er spredte og selvstændige, frem for integrerede og systematiske (Koch & Polesie, 2021). I modsætning til konventionelle byggeproduktioner, medfører det institutionelle tomrum, at sourcingprocessen af byggevarer i højere grad er dikteret af tilgængeligheden og mængderne på markedet. På Stejlepladsen er sourcingprocessen hovedsageligt faciliteret af projektets totalentreprenør og cirkulære rådgiver. Herigennem har netværksskabelse, med henblik på sourcing af genbrugte byggevarer, krævet et mere gennemgående kendskab til markedet. Dels hviler det på netværksdannelse blandt andre markedsaktører, men også hvorvidt det er muligt, at fremskaffe genbrugte byggevarer fra andre byggeproduktioner, som projektets aktører indgår i. Derudover er det også hensigten, at der skal anvendes genbrugte byggevarer, fra tidligere bebyggelser på Stejlepladsen.

På den baggrund har succeskriteriet været at finde den rette balance mellem kvalitet og mængder, hvilket er forsøgt opnået gennem inkorporeringen af flere forskellige typologier af materialesammensætninger. Respondenterne fortæller, at det repræsenterer et forsøg på at opnå en større materialefleksibilitet, da mængderne på markedet ofte er forholdsvis beskedne. Forholdet mellem valg af genbrugte byggevarer og tilgængeligheden på markedet betyder også, at der på Stejlepladsen er sket en forskydning af den traditionelle "lineære" byggeproces. I modsætning til en gradvis detaljering, tilgås projektet mere dynamisk, hvor valg og beslutninger om endelige byggevarer og konstruktive løsninger m.v. udskydes til senere end normalt. Omvendt, som Totalentreprenør betoner, så er *"man er nødt til at slå til, når man kan sætte sig på noget"*, da tilgængeligheden og mængderne er

inkonsekvente og i konstant ”bevægelse”. De nævnte konsekvenser af det institutionelle tomrum fremhæves af Projekteringsleder:

”Det her projekt, når vi tegner det, så er der måske to år til, at det bliver bygget. Der skal vi begynde at vide, hvad det er for nogle produkter, vi har adgang til. Hvis det er nogle, du går rundt og køber på byggepladser eller på nedrivningspladser, så skal nogen lægge penge ud og sige, at vi tror på, at vi kan bruge de her materialer. På den måde er der noget praktik omkring at fremskaffe varerne. Hvis du køber det fra en fabrik, så ringer du jo bare måske to måneder før du skal bruge det. Der er det lidt anderledes med cirkulære byggeprodukter. Her lader vi det ligesom stå åben meget længere, fordi vi faktisk ikke ved, hvad det er for nogle produkter, der er tilgængelige i sidste ende. Så det er ret specifikt fra kilde til brug, og det gør, at der er nogle af vores beslutninger, der bliver skubbet” (Projekteringsleder).

5.2.2 Kvalificering af genbrugte byggevarer

Nye kategorier af arbejde, som følger af fysiske infrastrukturelementer, er primært forbundet med dét grundlag, som den eksisterende bygningsmasse har tilvejebragt. Herunder er hidtidige måder at opfører byggeprojekter er kendetegnet ved et historisk fravær af indsamling og lagring af data på anvendte byggevarer. Det har betydet, at det sjældent er muligt at blive bekendt med, hvordan byggevarer præcist er blevet produceret. Derfor har det på Stejlepladsen været nødvendigt at tilrettelægge nye kategorier af arbejde, dedikeret til at kvalificerer genbrugte byggevarer. Målet herom er at oparbejde et grundlag, der kan sidestilles med nye byggevarer. Derfor er der tidligt i projektet, i sammenspil mellem bygherre, entreprenør og projektets cirkulære rådgiver, foretaget en ressourcekortlægning af potentielle materialer. Derfra har de forsøgt at identificere *”hvordan vi kan lave et match på den grove bane”* (Bygherrerådgiver). Herigennem er ressourcekortlægningen blevet gjort til genstand for diverse kvalificeringsanalyser. Det vedrører bl.a. holdbarhed, anvendelighed, æstetik, normalkonstruktioner, krav omkring bygbarhed, pris, forsyningssikkerhed, eventuelle miljøskadelige stoffer og livscyklusanalyser. Blandt respondenterne kommer det til udtryk, at ressourcekortlægningen har været et centralt styringsinstrument. Hvad dette konkret indebærer, uddybes senere i analysen.

5.3 Udvikling som kollektivt handlingsproblem

Faulconbridge & Muzio (2021) og deres argument om feltopdeling bygger på en forståelse af, at nye kategorier af arbejde katalyserer en differentieringsproces, efterhånden som det frembrydende subfelt udvikler sin egen særskilte institutionelle infrastruktur. Imidlertid er nye kategorier af arbejde på Stejlepladsen som sådan ikke noget, der indikerer, at det frembrydende subfelt adskiller sig fra det overordnede udvekslingsfelt. Byggeproduktioner er som nævnt en projektbaseret aktivitet, hvor forskelligheder i f.eks. type, omfang, kompleksitet, fremtoning og aktørsammensætninger (Fredslund, 2021), naturligt medfølger særskilte eller tilpassede institutionelle infrastrukturelementer.

Differentieringsprocessen skal derimod snarere ses i lyset af de bagvedliggende sociale dynamikker, drevet af et særskilt meningssystem, dvs. institutionelle logikker. I den forbindelse vil jeg argumentere for, at kernespørgsmålet i forståelsen af det cirkulære marked som et subfelt under udvikling er at forklare, hvordan udveksling kan organiseres og koordineres på trods af et ideelt grundlag for kontradiktoriske udvekslingsrelationer. Med koordinering mener jeg, at det lykkes aktører, på f.eks. Stejlepladsen, at tilpasse aktiviteter og funktioner på måder, der tillader udveksling at finde sted, hvor samstemmende forventninger er tilstrækkeligt forenelige med egeninteresser og individuelle mål (Beckert, 2009). På den måde har kernespørgsmålet karakter af et 'kollektivt' handlingsproblem. Sådanne handlingsproblemer kan siges at opstå under omstændigheder af fragmentariske udvekslingsstrukturer, hvor individuelle interesser og mål fungerer som en barriere for kollektiv handling, der ellers ville være for fællesskabets bedste (Ostrom, 2000). Problemet er således, hvordan en sådan integration kan forklares. På Stejlepladsen er der to iøjnefaldende udfordringer. Det vedrører henholdsvis værdiklassificering og håndtering af risici.

5.3.1 Værdiklassificering

Vellykkede byggeproduktioner og dermed det cirkulære marked afhænger af fælles meningssystemer, der gør det muligt for det frembrydende subfelt, at forstå værdien af CØ (Fligstein *et al.*, 2007). I nærværende kontekst tages der udgangspunkt i cirkulering gennem genbrug af byggevarer. Markedsskabelse – altså subfeltsudvikling – er således i vid udstrækning en proces, der indebærer institutional-

sering af visse fælles overbevisninger eller legitimering af, hvordan genbrugte byggevarer, i kontekst af cirkulering, kan værdiklassificeres og differentieres indbyrdes (Fligstein, 1996; White, 2001). Imidlertid er fælles overbevisninger nødvendigvis ikke et spørgsmål om, at alle aktører skal tillægge en byggevarer samme værdi. Snarere skal det samlede sæt af individuelle aktører, med deres respektive funktioner i feltet, være tilstrækkeligt overbevist af egne subjektive overbevisninger, med hvilke værdiklassificering foretages (Beckert, 2009). Subjektive overbevisninger om legitime vurderingskriterier kan, i vid udstrækning, forstås som 'rationaliserede myter' (Meyer & Rowan 1977). Tilsammen er de understøttet af et spændingsfelt mellem regulativ legitimitet (regler og love), normativ legitimitet (organisatoriske og feltmæssige værdier) og kognitiv legitimitet (kognitive strukturer med 'taget-for-givet'-status) (Scott, 1995).

I konventionel lineær byggepraksis er anvendte byggevarer primært nye og indgår i samme kontekst indtil de bortskaffes som affald. Herfra gør teknologiske prøvningsmetoder det muligt at tilvejebringe en objektiv beskrivelse af den funktionelle værdi, hvor forskelle i kvantitative (numeriske) parametre mellem to eller flere byggevarer af samme type, f.eks. pris og egenskaber, danner et kognitivt grundlag for værdiklassificering og indbyrdes differentiering (Beckert, 2009). Imidlertid sker det ikke udelukkende gennem kvantitative præmisser, men er også drevet af kvalitative (ikke-numeriske) parametre såsom æstetiske præferencer. På et overordnet plan balancerer værdiklassificering- og differentiering således på et spændingsfelt mellem kvalitative og kvantitative parametre. I byggebranchens overordnede felt har den dominerende markedslogik været styrende for, at normativ og kognitiv legitimering af byggevarer primært er betinget af de kvantitative parametre, hvor kortsigtet økonomisk værdiklassificering (profitmaksimering og økonomisk rentabilitet) har været centrum herfor.

I modsætning til konventionel lineær byggepraksis kan cirkulering gennem genbrug, ud fra en abstrakt tækning, forstås som en vedvarende proces, hvor byggevarer kontinuerligt frigives fra eksisterende til nye kontekster. Denne bevægelse betyder, at byggevarer ændrer status fra almindeligvis at være affald til at være en ressource. For at indgå i en ny kontekst skal de, med henblik på at blive (normativt og kognitivt) legitimeret i det frembrydende subfelt, gøres til genstand

for processer med værdiklassificering og differentiering fra andre byggevarer af samme type (nye såvel som genbrugte). På et overordnet plan involverer disse processer en gentænkning af eksisterende overbevisninger om legitime vurderingskriterier og tilgange for både de kvantitative og kvalitative parametre. Grundlaget for denne gentænkning er først og fremmest forbundet med, at cirkulering gennem genbrug af byggevarer er baseret på et rationale, der gennem forestillinger om samfundsansvar og ansvarlighed, sigter mod at opretholde værdien af ressourcer længst muligt og samtidig minimere ressourcetilførsel, spild og emissioner (Mangia-lardo & Micell, 2018). Tilgange til værdiklassificering er derfor mere end blot bilateralt, grundlæggende mere langsigtet og i højere grad dikteret af forholdet mellem økonomiske og miljømæssige vurderingskriterier. Med andre ord er det et rationale, der er forankret i både markedslogikken og fællesskabslogikken. På hver sin måde tilbyder de konkurrerende og potentielt inkompatible forskrifter og kriterier forbundet med værdiklassificering og indbyrdes differentiering. Det indebærer f.eks. forholdet mellem kortsigtet/langsigtet fokus og profitmaksimering/fællesskabets bedste (Thornton & Lounsbury, 2012). Situationer med institutionel kompleksitet er således et kerneproblem, der kan underminere skabelsen af fælles overbevisninger og dermed forhindre legitimeringen af genbrugte byggevarer i det frembrydende subfelt (Greenwood *et al.*, 2011).

Centralt for gentænkningen er således, hvordan der kan skabes det rette grundlag for, at de kan sameksistere og forenes på en sådan måde, at de understøtter, frem for modarbejder hinanden (Fligstein, 1996). Derudover betyder individuelle mål og interesser, bestemt af de respektive praksissers position i det frembrydende subfelt, at de forpligter eller ”abonnerer” på forskellige og modsatrettede overbevisninger om legitime vurderingskriterier. I kontekst af genbrug af byggevarer tæller eksempler bl.a. forholdet mellem arkitektur og bygbarhed eller pris og kvalitet. På lige god med logikker, skal subjektive vurderingskriterier forenes. At nå til et sådant grundlag skal etableres gennem forlig, hvor tilhørende forhandlinger har til formål at ”balancere legitimitet”. Hvad jeg mener med ”balancerer” er, at det er et forlig, der involverer fælles afvejninger og kompromittering af individuelle interesser og mål (Judge-Lord, McDermott, & Cashore, 2020).

Stejlepladsen

På Stejlepladsen er der flere forskellige omstændigheder, der har betydning for, hvordan genbrugte byggevarer, blandt projektkonstellationens respektive praksisser, er forsøgt legitimeret gennem værdiklassificering. Som udgangspunkt har byggevarer, der hidtil har indgået i en lineær kontekst, ikke har samme funktionelle værdi som nye. Derudover er teknologiske prøvningsmetoder for genbrugte byggevarer ikke udviklet til en sådan grad, at de er legitimeret blandt projektkonstellationens respektive praksisser: *"Vi mangler de rigtige ikke-destruktive prøvningsmetoder, der skal, til for at sige noget om levetiden og kvaliteten"* (Totalentreprenør). Situationens ubestemmelighed gør det problematisk i den forstand, at værdiklassificering ikke kan foretages fuldt ud gennem "rationel" kalkulering, dvs. udelukkende gennem objektive kvantitative parametre. Legitimeringen er derfor mere afhængigt af kvalitative vurderingskriterier og balancen herimellem, hvilket komplicerer processen, da de skal konstrueres og forankres i argumenter, der ikke udelukkende kan tillægges en given talværdi. Under forsøget på at skabe den rette balance, med CØ som underliggende rationale, centrerer de kvantitative parametre sig bl.a. om CO₂-forbrug (livscyklusanalyser), totaløkonomiske kalkulationer, materialeforbrug og spild, mens de kvalitative parametre er underlagt symbolske betydninger såsom "den gode historie" eller "stedspecifikhed". Sagsarkitekt fortæller bl.a.:

"Vi fortæller en historie på stejlepladsen. Det at man tilføjer et genbrugsmateriale giver noget historie og stedspecifikhed. Det referer til hele den der gamle havneby, som også er rå og rusten med graffiti. Der får man får man en historie foræret, frem for de der blanke flader, der selv skal stå og patinerer" (Sagsarkitekt).

Forsøget på at skabe den rette balance mellem kvantitative og kvalitative parametre involverer elementer fra både markedslogikken og fællesskabslogikken. Dog er legitimeringen, på lige fod med byggebranchens overordnede felt, betinget af de kvantitative parametre og domineret af markedslogikken. Projekteringsleder fremhæver:

”Alle i projektet har ønsket at give projektet materialemæssig kvalitet med variation og genbrug, men det er jo ikke sådan, at vi kan ignorere, at der er en økonomisk målsætning. (...) udgifterne på genbrugsmaterialer er lidt anderledes. Det kan godt være det ikke koster så meget at hente et genbrugsmateriale, men der er en masse processer, der skal til, for at det ender med at blive en succes” (Projekteringsleder).

På dette grundlag har inkompatibilitet mellem markedslogikken og fællesskabslogikken betydet, at det tilsyneladende ikke har været muligt, at skabe den rette balance. I tilgift til den manglende legitimering af prøvningsmetoder og lavere funktionelle værdi af genbrugte byggevarer, har økonomiske omstændigheder været udslagsgivende herfor. Den øgede mængde af processer, som respondenter italesætter, skal primært tilskrives tidligere nævnte nye kategorier af arbejde, hvor processer forbundet med sourcing og kvalificering af genbrugte byggevarer udgør størstedelen herfor. Ikke desto mindre har samstemmende forventninger ikke været tilstrækkeligt forenelige med egeninteresser og individuelle mål, hvorfor det har ledt til, at mange af de indledende forhåbninger og mål ikke er blevet realiseret i praksis:

”Mange af de ambitioner, som [cirkulær rådgiver] har været med til at puste i gang, er vi ikke kommet i mål med. Vi har næsten ikke engang kunnet bygge noget ordinært inden for den økonomiske ramme. Udadtil har man gjort det til et kæmpe fyrtårn på den helt store klinge, men så kan vi ikke engang gøre det ud fra laveste hylde. Det er frustrerende” (Totalentreprenør).

Imidlertid er årsagerne til ovenstående ikke udelukkende forbundet med værdiklassificering. Det vedrører, som tidligere nævnt, også håndtering af risici.

5.3.2 Håndtering af risici

På det generelle plan forudsætter byggeproduktioner koordinering af en lang række komplekse og indbyrdes relaterede aktiviteter (Zaghloul & Hartman, 2003). De udføres under stribevis af risikobehæftede betingelser, der højner usikkerhederne om risiciene ved at indgå i udveksling. Det vedrører bl.a. konjunktursvingninger, ressourceknaphed, tidsbegrænsninger, stramme økonomiske budgetter og lave indtjeningsmargener (Apelgren *et al.*, 2005). Processer forbundet med at identi-

ficere, reducere og håndtere potentielle risici er derfor en integreret del af enhver byggeproduktion (Adams *et al.*, 2017). Herunder er de respektive praksissers valg om at indgå i udveksling i høj grad dikteret af, hvorvidt de er villige til at acceptere egne subjektive (institutionelt konstruerede) overbevisninger om potentielle risici (Beckert, 2009). Hertil kan en grundlæggende forudsætning siges at være tæt knyttet til tillid, hvilket kan forstås som *"intentionen om at acceptere sårbarhed baseret på positive forventninger til en andens intentioner eller adfærd"* (Rousseau *et al.*, 1998:395). I den forstand forudsætter opfattelser af legitimitet indgåelse af markedsudveksling (Martín *et al.*, 2013). Konkurrenceprægede byggeproduktioner med forudgående prækvalifikationer ses ofte anvendt som et centralt instrument herfor. På lige fod er det også dikteret af forhåndenværende udvekslingsrelationer, da tilbøjeligheden til at acceptere risici er større end ved andre aktører, for hvem tidligere udveksling ikke har været indgået (Fligstein, 2021).

Under tilstande af (oplevede) risici konfronteres byggeproduktioners projektkonstellation med indbyrdes koordinationsproblemer, hvor kollektive indsatser skal tilrettelægges og integreres på en sådan måde, at de pågældende risici kan håndteres. Oplevelsen og håndteringen af risici kan siges at være tæt knyttet til institutionel infrastruktur, dvs. praksisser (hvem gør hvad), karakteren af netværket og de styringsstrukturer, der dikterer hvordan risici håndteres.

I byggebranchens overordnede felt fungerer allokering (ansvarsfordeling) af risici som basis herfor. På grundlag af markedslogikken er fordelingen ofte aftalereguleret gennem et transaktionsbaseret grundlag, der er deskriptivt (normativt) formuleret i bl.a. fasemodeller, ydelsesbeskrivelser, AB-systemet og lignende. Herigennem fungerer de som basis på den måde, at de er med til at definere hvem, der "står på mål for hvad". På samme tid er de med til at fragmentere koordineringen ("jeg frem for os") (Granovetter, 1973). Fordelingen af risici ses derfor ofte som en kontroversiel proces, hvor hver part i visse tilfælde forsøger at overføre så meget risiko som muligt, gennem forhandling af individuelle og nyttemaksimerende kontraktvilkår.

Stejlepladsen

På stejlepladsen forudsætter forholdet mellem genbrug af byggevarer, og de nuværende omstændigheder i den institutionelle infrastruktur, andre dynamikker,

vilkår og tilgange forbundet med håndtering og fordeling af risici.

Oplevelsen af risici er tæt knyttet til, som tidligere nævnt, at det sjældent er muligt at blive bekendt med, hvordan byggevarer præcist er blevet produceret. I det empiriske grundlag kommer det til udtryk, at det specielt har indflydelse på rådgiverdisciplinerne, der almindeligvis har ansvaret for, at forskrifterne i projektgrundlaget lever op til gældende lovgivning og projektmæssige krav. Bygherrerådgiver fortæller, at det samme gør sig gældende på Stejlepladsen: *”De har et rådgiveransvar som de ikke kan løbe fra. Det er som det plejer. De skal agere på samme måde, og stille sig selv de samme spørgsmål”*. I konventionel forstand er projektgrundlaget ofte udarbejdet og dokumenteret på grundlag af legitimerede forskrifter i form af alment teknisk fælleseje og standarder m.fl. Imidlertid fremhæver Projekteringsleder, at det på Stejlepladsen har været et problem, at sådanne (legitimerede) forskrifter ikke findes på nuværende tidspunkt. Det gør det svært at dokumentere projektmæssige løsninger og højner derfor risiciene for, hvorvidt projektgrundlaget lever op til gældende lovgivning og projektmæssige krav. På den generelle plan kan problemet siges at reflektere det nuværende modenhedsniveau i den institutionelle infrastruktur, hvor spændingsfeltet mellem manglen på legitimerede forskrifter og den lave grad af erfaring og viden, blandt de respektive discipliner, agerer som barriere. Omvendt er problemets oprindelse også forankret i byggebranchens overordnede felt, hvor den legitimerede kontraktualisme (det transaktionsbaserede grundlag) er styrende for, at projektmæssige ydelser i høj grad er dikteret af viden, metoder og normer, der er kodificeret i førnævnte forskrifter (Koch, 2022):

”Det er et problem, fordi det er noget, vi har brug for. Man vil gerne have en form for sikkerhed for, at man har gjort det ordentlig. Med vores fælles tekniske fælleseje, så er der nogle anvisninger for, hvordan man skal gøre. Vi sidder jo med mange forskellige problematikker, og der er det en kæmpe hjælp at have nogle guidelines med. Oven i det er det her med cirkularitet også meget nyt, så man mangler også erfaringer og noget viden” (Projekteringsleder).

Foruden ovenstående er oplevelsen af risici også forbundet med, hvordan genbrugte byggevarer frigives fra den eksisterende kontekst. I tilgift til fraværet og den manglende systematisering af aktører, der indsamler, forvalter og distribuerer gen-

brugte byggevarer, er sourcingprocessen adskilt fra en producent, der almindeligvis indtager positionen som den garantistillende part (hvis anvendt korrekt efter anvisningerne). I byggebranchens overordnede felt er det som udgangspunkt den enkelte entreprenør, der bærer ansvaret for, at byggeproduktionen udføres kongruent med forskrifterne i projektgrundlaget. Herunder fungerer garantier bl.a. som basis for viljen til ansvarspådragelse:

Når du får et [nyt] produkt, så får du et datablad. Hvis du bruger det rigtigt, så tager de garanti for at det virker. Men hvis det er et produkt, der er ubehandlet, eller bliver genbrugt i en anden sammenhæng, så er der ikke rigtig nogen garanti. Den er der ikke rigtig nogen der vil løfte. Det vil bygherrerne, producenten eller entreprenørerne ikke. Og så står du med et produkt, der ikke er nogen, der vil tage ansvaret for, og så kan du ikke bruge det” (Projekteringsleder).

I modsætning til byggebranchens overordnede felt, betyder ovenstående, at håndtering og fordeling af risici forudsætter nye dynamikker, vilkår og tilgange.

Blandt respondenterne er der bred konsensus om, at der på nuværende tidspunkt ikke findes entydige institutionelle forskrifter for, hvordan ansvar på genbrugte byggevarer (deskriptivt) kan aftalereguleres. Bygherrerådgiver fortæller, at *”i sidste ende ved bygherre godt, at det er ham der har ansvaret (...) Dét er bygherren, der må trække den og vise vejen. Så må de andre følge op med rimelighed”*.

Herfra er det forsøgt at *”præsentere materialet i et klart lys, for at folk får løst til at tage ansvaret på sig”*. Ressourcekortlægningen har fungeret som basis herfor, hvor projektets cirkulære rådgiver har indtaget en central rolle i både at facilitere processen og skabe de rette forudsætninger for, at ansvar kan fordeles retmæssigt. På dette grundlag er forhandlingsprocesser om ansvarsfordeling forsøgt faciliteret i fællesskab, der er forankret i en samarbejdsaftale: *”Vi har en samarbejdsaftale, hvor vi i meget høj grad forpligter hinanden på at løbe i mål sammen. Det er ikke bare en standardkontrakt, som vi normalt arbejder efter [AB-systemet]. Der er lagt en ekstra skal på”* (Projekteringsleder). Til det understreger bygherrerådgiver, at *”det er de der strukturer, som man skal have fat i fra starten, hvor folk kan få øje på sig selv i det”*. Gennem målet om at opnå en pragmatisk tilstand af kompromis, indikerer respondenternes italesættelser, at samarbejdsaftalen er baseret på forestillinger om gensidige mål og en erkendelse af behovet for gensidig afhængighed.

Selvom det ikke har været muligt at få et konkret indblik, vider det om, at ansvarsfordeling, i modsætning til et (deskriptivt) transaktionsbaseret grundlag, afhænger og er dikteret af fælles interesser, engagement i netværk og gensidighed ("vi frem for "jeg"). Imidlertid fremhæver Projekteringsleder, at "*vi har ikke rigtig løst det endnu*". Derfor er det fortsat usikkert, hvorvidt inkompatibilitet mellem markedslogikken og fællesskabslogikken står i vejen her-for, hvor egeninteresser og individuelle mål potentielt står i vejen for den kollektive tilgang.

5: DISKUSSION

6 DISKUSSION:KONSOLIDERINGSSTADIET

I dette kapitel diskuterer jeg spørgsmålet om, hvordan det frembrydende subfelts institutionelle infrastruktur kan konsolideres. I analysen har jeg beskrevet, hvordan udviklingen er drevet fragmentarisk. Konsekvensen har jeg understøttet ved at fremhæve, hvordan det frembrydende subfelt er præget af multiple konstellationer af lokale og sameksisterende feltforlig, hvor ingen er dominerende. Konsolideringen er derfor tæt knyttet til en mere gennemgribende centralisering, hvor udviklingen af det frembrydende subfelt drives på grundlag af et dominerende feltforlig. Herfra ønsker jeg ikke at etablere diskussionen med udgangspunkt i, hvordan en sådan centralisering kan finde sted. Derimod er diskussionen rettet mod, hvilke dimensioner der synes at være væsentlige i et dominerende feltforlig.

6.1 Sammenfatning af analyse

I analysen har jeg vist, hvordan tilstanden i byggebranchens overordnede felt bærer præg af store grader af institutionel infrastruktur og fastlagte logikprioriteringer. Gennem et fokus på forholdet mellem praksisser, netværk af udvekslingsrelationer og styringsstrukturer har jeg illustreret, hvordan de kan forstås som en integreret og relationen konstruktion, der udgør betingelserne for udviklingen af det cirkulære marked som subfelt. Jeg har argumenteret for, at betingelserne skal betragtes i kontekst af et ideelt grundlag for kontradiktoriske udvekslingsrelationer. Til det har jeg påpeget, hvordan den kontradiktoriske karakter skal tilskrives de institutionaliserede styringsstrukturer i feltet, hvis funktioner er indlejret og organiseret på grundlag af markedslogikken, der er dominerende i feltet. Herigennem har jeg beskrevet, hvordan opfattelser af rationalitet og legitimitet er stærkt præget af individualisme, kortsigtethed samt egeninteresser og rettet mod profitmaksimering, økonomisk rentabilitet og prissætning af organisatorisk aktivitet. Med udgangspunkt i dette har jeg anskueliggjort, hvordan den kontradiktoriske karakter ofte manifesterer sig gennem fragmentariske udvekslingsstrukturer, kortvarige relationer, lave grader af tillid, opportunistisk adfærd samt modsatrettede mål og incitamentstrukturer. Derfra har jeg betragtet udviklingen af det frembrydende subfelt som et kollektivt handlingsproblem, hvor omdrejningspunktet har været spørgsmålet om, hvordan udveksling kan organiseres og koordineres på trods af et ideelt grundlag for kontradiktoriske udvekslingsrelationer. Med inddragelse af

Stjelepladsen har det givet mulighed for at forstå, hvordan forskellige problemstillinger forhindrer at aktiviteter og funktioner kan tilpasses og integreres på måder, der tillader udveksling at finde sted, hvor samstemmende forventninger er tilstrækkeligt forenelige med egeninteresser og individuelle mål.

Gennem analysen er det et gennemgående tema, at det hviler på en grundlæggende evne til at skabe den rette balance mellem markedslogikken og fællesskabslogikken.

6.2 Fællesskabslogikken som modsvar

I analysen har jeg betragtet den stærkere tilstedeværelse af fællesskabslogikken som en central mekanisme for fremkomsten af det cirkulære marked som et frembrydende subfelt. Det har været med til at forklare, hvordan det har ændret vilkårene for at opnå og bibeholde legitimitet i feltet. Imidlertid tegner det ikke et entydigt billede af, hvorfor fællesskabslogikken fremstår som afgørende for mobiliseringen af CØ i praksis. Gennem analysen kommer det til udtryk, at tilstedeværelsen af fællesskabslogikken ikke udelukkende skal tilskrives udfaldet af destabiliseringen, men kan også betragtes som modsvar på mangel af institutionel infrastruktur eller svage markedsstrukturer. Mere konkret kommer det i analysen til udtryk, at det primært skal forstås i kontekst af fraværet og den manglende systematisering af aktører, der indsamler, forvalter og distribuerer genbrugte byggevarer til nye byggeproduktioner. Dertil skal det ligeledes (til dels) også tilskrives den manglende mulighed for, at blive bekendt med, hvordan byggevarer præcist er blevet produceret. Herfra kan den stærkere tilstedeværelse af fællesskabslogikken bl.a. ses som et resultat af tilgængeligheden og mængderne af genbrugte byggevarers inkonsekvente og foranderlige karakter, hvor sourcing-processen forudsætter tidlig involvering i et kollektivt (gensidigt) sammenspil. På lige fod gør det sig gældende under processer for kvalificering af genbrugte byggevarer. Ressourcekortlægningen, der udgør grundlaget for den videre proces, hviler ligeledes på et gensidigt sammenspil mellem flere forskellige fagdiscipliner. I analysen fremgår det også, at det manglende mellemlid betyder, at sourcing-processen i højere grad er betinget af netværksdannelse og et større kendskab til markedet. Selvom analysen indikerer, at det Stejlepladsen har været muligt at etablere et tilstrækkeligt netværk, fremstår det som hæmmende for udviklingen af

det frembrydende subfelt. Netop fordi det hviler på kapaciteten til at etablere et sådant netværk, hvilket formentligt manifesterer sig som et grundlæggende problem i lignende byggeproduktioner. I den forstand forekommer udvikling af institutionel infrastruktur, med henblik på at centraliserer markedet yderligere, at være centralt. Som fremhævet i analysen, er den fragmentariske udvikling bl.a. en konsekvens af mangel på regulering. Selvom jeg ikke har i sinde at indgå i denne diskussion, er det trods alt væsentligt, at det institutionelle tomrum fremstår som et grundlag, hvor diskontinuiteten mellem udbud og efterspørgsel ikke tilvejebringer den rette kontekst herfor. Stejlepladsen er bl.a. et eksempel, hvor forholdet mellem projektets skala og en generel mangel på tilgængeligheden af de rette mængder er en problematik, der er vedvarende under hele byggeproduktionen. På den baggrund må det også skønnes, at forholdet mellem udbud og efterspørgsel virker hæmmende for udviklingen af det frembrydende subfelt.

I analysen har jeg påpeget, hvordan Stejlepladsens forsøg på at legitimere genbrugte byggevarer gennem værdiklassificering afhænger af kompatibilitet mellem fællesskabslogikken og markedslogikken. Til det har jeg fremhævet, hvordan det primært skal forstås i kontekst af byggebranchens overordnede felt, hvor markedslogikken har været styrende for, at det primært er betinget af de kvantitative parametre. På Stejlepladsen er værdiklassificering derimod, i højere grad, dikteret af forholdet mellem kvalitative og kvantitative parametre. Som det fremgår i analysen, skal det primært tilskrives krydsfeltet mellem CØ som underliggende handlingsrationale, manglen på legitimerede prøvningsmetoder og en generel lavere funktionel værdi af genbrugte byggevarer. Konsekvensen af den manglende mulighed for ”rationel” kalkulering har jeg bl.a. beskrevet som værende et spørgsmål om, hvordan opfattelser af legitime vurderingskriterier kan (kollektivt) konstrueres og forankres i argumenter, der som udgangspunkt ikke er baseret på kvantitative parametre. På lige fod fungerer det som grundlaget for, at forhandlinger, der har til formål at balancere legitimitet, kan etableres i fællesskab gennem kollektive afvejninger og kompromittering af egeninteresser. Derfor er tilstedeværelsen af fællesskabslogikken ikke udelukkende forbundet med det underliggende handlingsrationale i CØ, men kan også ses som modsvar på mangel af institutionel infrastruktur.

I analysen har jeg påpeget, hvordan forholdet mellem genbrug af byggevarer, og de nuværende omstændigheder i den institutionelle infrastruktur, forudsætter andre dynamikker, vilkår og tilgange forbundet med håndtering af risici og ansvarsfordeling. Jeg har fremhævet, hvordan oplevelsen af risici, på lige fod med ovenstående, primært er forbundet med det institutionelle tomrum. På Stejlepladsen kan tilgangen til ansvarsfordeling, der er baseret på en erkendelse om behovet for engagement i netværk, fælles interesser og gensidighed, derfor betragtes som et modsvar på mangel af institutionel infrastruktur. Omvendt, som det også påpeges i analysen, har de trods denne erkendelse, ikke formået at tilpasse ansvarsfordeling, så det er kompatibelt med egeninteresser og individuelle mål. Umiddelbart kan viljen til ansvarspådragelse tilmed synes at afhænge af en yderligere centralisering og systematisering af det institutionelle tomrum. På det generelle plan forekommer det ofte at være en diskussion, hvor årsagerne knyttes til manglen på data og garantier, hvilket også gør sig gældende på stejlepladsen. Dog må det nødvendigvis også betragtes som et resultat af byggebranchens overordnede felt. På grundlag af markedsløkkikken fremgår det af analysen, at det primært skal tilskrives den legitimerede kontraktualisme, hvor ansvarsfordeling som oftest er integreret i et deskriptivt transaktionsbaseret grundlag. Manglen på data og garantier, der forhindrer fordeling af ansvar gennem aftaleregulering, fremstår derfor som hæmmende for udvikling af det frembrydende subfelt. Alligevel må det forventes, at en yderligere centralisering og systematisering af markedet vil være en længerevarende proces. Udviklingen af det frembrydende subfelts institutionelle infrastruktur involverer derfor nye (særskilte) styringsstrukturer, der adskiller sig fra det deskriptive transaktionsbaserede grundlag. Hertil indikerer analysen, at viljen til ansvarspådragelse er tæt knyttet til de strukturelle karakteristika, der ligger til grund for udveksling. Frem for transaktionelle, synes det at afhænge af mere relationelle udvekslingsrelationer, hvor grundlaget for udveksling skal tillade mobilisering af fællesskabslogikken. På Stejlepladsen er den manglende evne til at tilpasse ansvarsfordeling, så det er kompatibelt med egeninteresser og individuelle mål, formentligt et udtryk for, at grundlaget for udveksling ikke har tilladt eksekvering af den kollektive tilgang. Trods samarbejdsaftalen, forekommer det som et resultat af, at grundlaget for udveksling primært er baseret på et konventionelt

transaktionsbaseret grundlag. Ikke desto mindre afhænger udviklingen af det frembrydende subfelt af nye styringsstrukturer, der skal udvikles i krydsfeltet mellem den projektbaserede natur, den nuværende legitimerede kontraktualisme og det ideelle grundlag for kontradiktoriske udvekslingsrelationer.

7: KONKLUSION

7 KONKLUSION

I dette kapitel sammenfattes kort resultaterne af afhandlingen. Formålet med afhandlingen har været, at bidrage med nye forståelser af de grundlæggende sociale betingelser, dynamikker og evolutionære stadier, forbundet med udviklingen af det cirkulære marked i byggebranchen. I et institutionelt perspektiv har jeg betragtet det cirkulære marked som et organisatorisk subfelt under udvikling. Herfra har jeg søgt at besvare følgende problemformulering:

Hvordan kan feltopdeling lede til konsolideringen af det cirkulære marked som subfelt, med dets egen særskilte institutionelle infrastruktur og prioritering af logikker?

Grundlaget for tilblivelsen af et cirkulært marked som subfelt er sket gennem et stærkere tilstedeværelse af fællesskabslogikken i byggebranchens overordnede felt. I skrivende stund kan cirkulære marked, som organisatorisk subfelt, forstås som et fragmentarisk issuefelt. Feltilstanden bærer præg af lave grader af institutionel infrastruktur og konkurrerende logikker. Subfelt er præget af multiple og fragmenterede konstellationer af sameksisterende feltforlig, hvor ingen er dominerende. På grundlag af byggebranchens overordnede felt skal betingelserne for udvikling betragtes i kontekst af et ideelt grundlag for kontradiktoriske udvekslingsrelationer. Herfra er det i byggeproduktioner en forudsætning, at aktiviteter og funktioner tilpasses på måder, der tillader udveksling at finde sted, hvor kollektive forventninger er tilstrækkeligt kompatible med egeninteresser og individuelle mål. Herigennem forudsætter konsolideringen af subfeltet udvikling af institutionel infrastruktur, der understøtter integrationen af markedslogikken og fællesskabslogikken i bygge-praksis. I afhandlingen fremtræder værdiklassificering af genbrugte byggevarer og håndtering af risici som grundlæggende forudsætninger for udvikling. Værdiklassificering involverer en gentænkning af eksisterende overbevisninger om legitime vurderingskriterier, der i højere grad er dikteret af balancen mellem kvalitative og kvantitative parametre. Håndtering af risici og ansvarsfordeling er tæt knyttet til grundlaget for udveksling, hvor den nuværende legitimerede kontraktualisme forhindrer mobiliseringen af fællesskabslogikken.

7: REFERENCER

REFERENCER

1. Adams, T. K., Thorpe, T., Osmani, M., & Thornback, J. (2017, februar 20). Circular economy in construction: current awareness, challenges and enablers. *Waste and Ressource management*, pp. 15-25.
doi:<http://dx.doi.org/10.1680/jwarm.16.00011>
2. Allwood, J. M. (2014). Squaring the Circular Economy: The Role of Recycling within a Hierarchy of Material Management Strategie. In E. Worrell, & M. A. Reuter, *Handbook of Recycling* (pp. 445-477). Amsterdam: Elsevier Inc. doi:<https://doi.org/10.1016/B978-0-12-396459-5.00030-1>
3. Ancapi, F. B. (2021). Policy instruments for circular built environment implementation: A systematic literature review. *Earth and Environmental Science*(012019). doi: <https://doi:10.1088/1755-1315/855/1/012019>
4. Apelgren , S., Richter, A., & Koch , C. (2005). *Snublesten i byggeriet*. Kgs. Lyngby: Danmarks Tekniske Universitet.
5. Awan, U., Kanwal, N., & Bhutta, M. S. (2020). A Literature Analysis of Definitions for a Circular Economy. In A. Mroziński, J. Flizikowski, M. Macko, & K. Bieliński, *Principle of the Cognitive Grinding of Reuse Materials* (pp. 19-36). Berlin, Heidelberg: Springer.
6. Bankvall, L., Bygballe, L. E., Dubois, A., & Jahre, M. (2010, august 10). Interdependence in supply chains and projects in constructionInterdependence in supply chains and projects in construction. *Supply Chain Management*, 5, pp. 385-393.
doi:<https://doi.org/10.1108/13598541011068314>
7. Bartley, T. (2007). Institutional Emergence in an Era of Globalization: The Rise of Transnational Private Regulation of Labor and Environmental Conditions. *American Journal of Sociology*, 2, pp. 297-351.
doi:<https://doi.org/10.1086/518871>

8. Beckert, J. (2009). *The social order of markets*. Manhattan, New York City: Springerlink.
9. Benachio, G. L., Freitas, M. d., & Tavares, S. F. (2020, marts 12). Circular economy in the construction industry: A systematic literature. *Journal of Cleaner Production*, pp. 1-17.
doi:<https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2020.121046>
10. Bilal, M., Khan, K. I., & Thaheem, M. J. (2020, juli 24). Current state and barriers to the circular economy in the building sector: Towards a mitigation framework. *Journal of Cleaner Production*, pp. 1-16.
doi:<https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2020.123250>
11. Bocken, N. M., Ingrid, I. d., Bakker, C., & Bram, G. v. (26. april 2016). Product design and business model strategies for a circular economy. *Journal of Industrial and Production Engineering*, 33(5), s. 308-320.
doi:<https://doi.org/10.1080/21681015.2016.1172124>
12. Borys, B., & Jemison, D. B. (1989). Hybrid arrangements as strategic alliances: Theoretical issues in organizational combinations. *The Academy of Management Review*, 2, pp. 234–249.
doi:<https://doi.org/10.2307/258418>
13. Bougrain, F. (2020). Circular Economy Performance Contracting: the contract that does not exist ...yet. *Earth and Environmental Science*.
doi:<https://doi.org/10.1088/1755-1315/588/2/022012>
14. Boulding, K. E. (1966). The economics of the coming spaceship earth. In H. Jarrett, *Environmental Quality in a Growing* (pp. 3-14). Baltimore: Johns Hopkins University Press.
15. Boxenbaum, E., Georg, S., Reijonen, S., & Linde, G. L. (2013, august 13). How Standards Enable the Emergence of Sustainable Construction as a New Organizational Field. *The Academy of Management Annual Meeting*, pp. 1-36.

16. Buchanan, S., Zietsma, C., & Matten, D. (2022, marts 24). Settlement Constellations and the Dynamics of Fields Formed Around Social and Environmental Issues. *Organization Science*, pp. 1-23.
doi:<https://doi.org/10.1287/orsc.2022.1593>
17. Burr, V. (1995). *An introduction to social constructionism*. London, Storbritannien: Taylor & Frances/Routledge.
doi:<https://doi.org/10.4324/9780203299968>
18. Buser, M., Gottlieb, S. C., de Gier, A., & Andersson, R. (6-7. september 2021). From Concept to Practice: Implementation of Circular Building as a Process of Translation. *Association of Researchers in Construction Management*, s. 584-593. Hentet fra <http://www.arcom.ac.uk/-docs/proceedings/83a51e9ce7ebc9e7b992603c1fcfa4be.pdf>
19. Buser, M., Gottlieb, S. C., Gier, A. d., & Andersson, R. (2021, september 6-7). From concept to practice: Implementation of circular building as a process of translation. *Proceedings of the 37th Annual ARCOM Conference*, pp. 584-593.
20. Center for Industriel Arkitektur . (2005). *Industrialiseret arkitektur*. København: Kunstakademiets Arkitektskole.
21. Chan, P. (2018, maj 25). Change and Continuity: What Can Construction Tell Us About Institutional Theory? *Societies under Construction*, pp. 151-184. doi: https://DOI: 10.1007/978-3-319-73996-0_5
22. Çimen, O. (2021, april 16). Construction and built environment in circular economy: A comprehensive literature review. *Journal of Cleaner Production*, pp. 1-30. doi:<https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2021.127180>
23. Conrad, J. M. (2010). *Resouce Economics*. Cambridge : Cambridge University Press.
24. Corvellec, H., Stowell, A. F., & Johansson, N. (2022, august 17). Critiques of the circular economy. *Journal of industrial ecology*, 26(2), pp. 421-432. doi:<https://doi.org/10.1111/jiec.13187>

25. Cox, A., & Thompson, I. (1997). 'Fit for purpose' contractual relations: determining a theoretical framework for construction projects. *European Journal of Purchasing and Supply Management*, 3, pp. 127-135.
doi:[https://doi.org/10.1016/S0969-7012\(97\)00005-1](https://doi.org/10.1016/S0969-7012(97)00005-1)
26. Cullen, J. (2017). *Circular economy: theoretical benchmark or perpetual motion machine?*
27. Dagens Byggeri. (2019). *Byggebranchen er mere konservativ end folkekirken*. Retrieved from <https://www.dagensbyggeri.dk/>:
<https://www.dagensbyggeri.dk/artikel/107899-byggebranchen-er-mere-konservativ-end-folkekirken>
28. Dansk Industri. (2019, 12 12). <https://www.danskindustri.dk>. Retrieved from Sæt strøm til genbrug på byggepladsen - løsningen er allerede udvikletv: <https://www.danskindustri.dk/politik-og-analyser/dimener/miljoenergi/nyheder-fra-miljo-og-klima/2019/20192/sat-strom-til-genbrug-pa-byggepladsen---losningen-er-allerede-udviklet/>
29. Deephouse, D. L., Bundy, J., Tost, L. P., & Suchman, M. C. (2016). Organizational Legitimacy: Six Key Questions. In R. Greenwood, C. Oliver, T. B. Lawrence, & R. E. Meyer, *The SAGE Handbook of Organizational Institutionalism*. Thousand Oaks, Californien: SAGE Publications.
30. Den Europæiske Union. (2020). *Circular Economy Action Plan - For a cleaner and more competitive Europe*. Strasbourg: Den Europæiske Union.
31. Den Europæiske Union. (2020). *En ny handlingsplan for den cirkulære økonomi. For et renere og mere konkurrencedygtigt Europa*. Luxembourg: Den Europæiske Unions Publikationskontor.
32. DiMaggio, P. J., & Powell, W. W. (1983). The Iron Cage Revisited: Institutional Isomorphism and Collective Rationality in Organizational Fields. *American Sociological Review*, 2, pp. 147-160. Retrieved from <https://www.jstor.org/stable/2095101>

33. Domenech, T., Bleischwitz, R., Doranova, A., & Panayotopoulos, D. (2018, october 22). Mapping Industrial Symbiosis Development in Europe_ typologies of networks, characteristics, performance and contribution to the Circular Economy. *Resources, Conservation & Recycling*, pp. 76-98. doi:<https://doi.org/10.1016/j.resconrec.2018.09.016>
34. Dubois, A., & Gadde, L.-E. (2001). *The Construction Industry as a Loosely Coupled System*. Paper for the 17th IMP Conference: Oslo, Norge.
35. Dubois, A., & Gadde, L.-E. (2002). Systematic combining: an abductive approach to case research. *Journal of Business Research*, pp. 553-560. doi:[https://doi.org/10.1016/S0148-2963\(00\)00195-8](https://doi.org/10.1016/S0148-2963(00)00195-8)
36. Dunn, M. B., & Jones, C. (2010). *Institutional Logics and Institutional Pluralism: The Contestation of Care and Science Logics in Medical Education, 1967–2005*. Ithaca, New York: Johnson Graduate School, Cornell University.
37. Eberhardt, L. C., Stijn, A. v., Rasmussen, F. N., Birkved, M., & Birgisdottir, H. (2020, november 17). Development of a Life Cycle Assessment Allocation Approach for Circular Economy in the Built Environment. *Sustainability*(9579), pp. 1-16. doi: <https://doi:10.3390/su12229579>
38. Eccles, R. G. (1981). The quasifirm in the construction industry. *Journal of Economic Behavior & Organization*, 4, pp. 335-357. doi:[https://doi.org/10.1016/0167-2681\(81\)90013-5](https://doi.org/10.1016/0167-2681(81)90013-5)
39. Ellen MacArthur Foundation . (2014). *Towards the Circular Economy Vol. 3: Accelerating the Scale-Up across Global Supply Chains*. Ellen MacArthur Foundation Publishing.
40. Ellen MacArthur Foundation . (2015). *Towards a Circular Economy: Business Rationale for an Accelerated Transition*. Ellen MacArthur Foundation Publishing.

41. Ellen MacArthur Foundation. (2012). *Towards the Circular Economy Vol. 1: Economic and Business Rationale*. Ellen MacArthur Foundation Publishing.
42. Erhvervsministeriet. (2022). <https://www.retsinformation.dk>. Retrieved from <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2022/1441>.
43. Esposito, M., Tse, T., & Soufani, K. (13. marts 2018). Introducing a Circular Economy : New thinking with new managerial and policy implications. *California Management Review*, 3, s. 5-19.
doi:<https://doi.org/10.1177/0008125618764691>
44. Europa-Kommissionen. (2018). *Action Plan: Financing Sustainable Growth*. Bruxelles, Belgien : Europa-Kommissionen. Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52018DC0097>
45. Faulconbridge, J., & Muzio, D. (4. juli 2021). Field Partitioning: The Emergence, Development and Consolidation of Subfields. *Organization Studies*, 42(7), s. 1053-1083. doi:
<https://doi.org/10.1177/0170840619855745>
46. Feront, C., & Bertels, S. (2021, december 6). The Impact of Frame Ambiguity on Field-Level Change. *Organization Studies*, 7, pp. 1135-1165. doi:<https://doi.org/10.1177/0170840619878467>
47. Fiskerhavnen Venner. (14. december 2022). *Fiskerhavnen Venner*. Hentet 2022 fra Fiskerhavnen Venner – Bevar Fiskerhavnen og Stejlepladsen: <https://bevarfiskerhavnen.dk/>
48. Flick, U. (2018). *An Introduction To Qualitative*. Thousand Oaks, Californien: Sage Publications Ltd.
49. Fligstein, N. (1996, august 4). Markets as Politics: A Political-Cultural Approach to Market Institutions. *American Sociological Association*, pp. 656-673. doi:<https://doi.org/10.2307/2096398>

50. Fligstein, N. (2021, juli 21). Innovation and the theory of fields. *AMS Review*, pp. 272–289. doi:<https://doi.org/10.1007/s13162-021-00202-2>
51. Fligstein, N., & Dauter, L. (4. april 2007). The Sociology of Markets. *Annual Review of Sociology*, s. 105-128. doi:<https://doi.org/10.1146/annurev.soc.33.040406.131736>
52. Fligstein, N., & McAdam, D. (2012, april 5). A Political–Cultural Approach to the Problem of Strategic Action. *Research in the Sociology of Organizations*, pp. 287-316. doi:[https://doi.org/10.1108/S0733-558X\(2012\)0000034013](https://doi.org/10.1108/S0733-558X(2012)0000034013)
53. Flyvbjerg, B. (2020). Fem misforståelser om casestudiet . In S. Brinkmann, & L. Tanggaard, *Kvalitative metoder - en grundbog* (pp. 621-656). København: Hans Reitzels Forlag.
54. Frederiksen, N. (2017). *Med frihed følger ansvar*. København: Aalborg Universitet.
55. Fredslund, L. (2021). *Implementering af Construction Supply Chain Management - En institutionel analyse af logikker, afkoblinger og hybride indkøbspraksisser*. Aalborg : Aalborg Universitetsforlag. doi:<https://doi.org/10.5278/vbn.phd.tech.00056>
56. Fredslund, L. M., Gottlieb, S. C., & Koch, C. (2022). *Circular Supplier Partnerships for Resource Economic Marketization in the Construction Industry*.
57. Fredslund, L., Gottlieb, S. C., & Koch, C. (2022). Et perspektiv på cirkulære partnerskaber. In N. Frederiksen, & P. Johansen, *Erfaringer og fakta om strategiske partnerskaber fortalt af praktikerne* (pp. 200-213). København: Institut for Byggeri, By og Miljø, Aalborg Universitet.
58. Fredslund, L., Søder, P. H., de Place Hansen, E., & Koch, C. (2022). An institutional analysis of how the construction industry's complexity affects waste: an alternative response to future market demands for sustainability.

59. Freidson, E. (2001). *Professionalism, the Third Logic*. Chicago, Illinois: University of Chicago Press.
60. Friberg, L. (2014). *Udviklingen af bæredygtighed i byggeriet*. København: Aalborg Universitet København.
61. Friedland, R., & Alford, R. R. (1991). Bringing Society Back In: Symbols, Practices, and institutional Contradictions. In W. W. Powell, & P. J. DiMaggio, *The New Institutionalism in Organizational Analysis* (pp. 232-267). Chicago: The University of Chicago Press.
62. Gann, D. M. (1996). Construction as a manufacturing process? Similarities and differences between industrialized housing and car production in Japan. *Construction Management and Economics* , pp. 437-450.
doi:<https://doi.org/10.1080/014461996373304>
63. Geissdoerfer, M., Pieroni, M. P., Pigosso, D. C., & Soufani, K. (22. august 2020). Circular business models: A review. *Journal of Cleaner Production*, 277, s. 1-17. doi:<https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2020.123741>
64. Geissdoerfer, M., Savageta, P., Bocken, N. M., & Hultink, E. J. (2017, februar 1). The Circular Economy – A new sustainability paradigm? *Journal of Cleaner Production*, 1, pp. 757-768.
doi:<https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2016.12.048>
65. Gestel, N. v., & Hillebrand, B. (2011). Explaining Stability and Change: The Rise and Fall of Logics in Pluralistic Fields. *Organization Studies*, 2, s. 231–252. doi:<https://doi.org/10.1177/0170840610397475>
66. Gidado, K. I. (2010, oktober 21). Project complexity: The focal point of construction production. *Construction Management and Economics*, pp. 213-225. doi:<https://doi.org/10.1080/014461996373476>
67. Goodrick, E., & Reay, T. (2011). Constellations of Institutional Logics: Changes in the Professional Work of Pharmacists. *Work and Occupations*, pp. 372-416. doi: <https://doi.org/10.1177/0730888411406824>

68. Gottlieb, S. C., & Jensen, J. S. (2016). Governmentalities of Construction: From Mortar to Modular Systems and Markets. *Proceedings of the 32nd Annual ARCOM Conference*, pp. 3-12.
69. Gottlieb, S. C., & Vogelius, P. (2020). *Alment Teknisk Fælleseje*. København: Institut for Byggeri, By og Miljø, Aalborg Universitet København.
70. Goyal, S., Chauhan, S., & Mishra, P. (9. november 2020). Circular economy research: A bibliometric analysis (2000e2019) and future research insights. *Journal of Cleaner Production*, 287, s. 1-21. doi:<https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2020.125011>
71. Granovetter, M. (1985, november 3). Economic Action and Social Structure: The Problem of Embeddedness. *American Journal of Sociology*, pp. 481-510. Retrieved from <https://www.jstor.org/stable/2780199>
72. Granovetter, M. S. (1973, maj). The Strength of Weak Ties. *The University of Chicago Press*, 6, pp. 1360-1380. Retrieved from <https://www.jstor.org/stable/2776392>
73. Gray, B., Purdy, J. M., & Ansari, S. S. (januar 2015). From interactions to institutions: Microprocesses of framing and mechanisms for the structuring of institutional fields. *The Academy of Management Review*, 1, s. 115-143. Hentet fra <https://www.jstor.org/stable/43700545>
74. Grdic, Z. S., Nizic, M. K., & Rudan, E. (2020, april 10). Circular Economy Concept in the Context of Economic Development in EU Countries. *Sustainability*, pp. 1-13. doi: <https://doi:10.3390/su12073060>
75. Greenwood , R., & Suddaby, R. (2006, februar). Institutional Entrepreneurship in Mature Fields: The Big Five Accounting Firms. *The Academy of Management Journal**The Academy of Management Journal*, 1, pp. 27-48. Retrieved from <https://www.jstor.org/stable/20159744>
76. Greenwood, R., Raynard, M., Kodeih, F., & Micelotta, E. (2011, juli 26). Institutional Complexity and Organizational Responses. *The Academy of*

- Management Annals* , pp. 317-371.
doi:<https://doi.org/10.1080/19416520.2011.590299><https://doi.org/10.1080/19416520.2011.590299>
77. Greenwood, R., Suddaby, R., & Hinings, R. C. (2002, februar). Theorizing Change: The Role of Professional Associations in the Transformation of Institutionalized Fields. *The Academy of Management Journal*, 1, pp. 58-8058-80. Retrieved from <https://www.jstor.org/stable/3069285>
78. Guerra, B. C., & Leite, F. (2021, april 21). Circular economy in the construction industry: An overview of United States stakeholders' awareness, major challenges, and enablers. *Resources, Conservation & Recycling*, pp. 1-14. doi:<https://doi.org/10.1016/j.resconrec.2021.105617>
79. Hay, C. (2016, februar 22). Good in a crisis: the ontological institutionalism of social constructivism. *New Political Economy*, 6, pp. 520-535. doi:<https://doi.org/10.1080/13563467.2016.1158800>
80. Hazen, B. T., Confente, I. a., & Pellathy, D. (2021, september 27). Supply chain management for circular economy: conceptual framework and research agenda. *The International Journal of* *The International Journal of*, 32(2), pp. 510-537. doi: <https://doi.org/10.1108/IJLM-12-2019-0332>
81. Henrysson, M., & Nuur, C. (2021). The Role of Institutions in Creating Circular Economy Pathways for Regional Development. *The Journal of Environment & Development*, 30(2), s. 149-171.
82. Hinings, C. (., Logue, D., & Zietsma, C. (2017). Fields, Institutional Infrastructure and Governance. In R. Greenwood, C. Oliver, T. B. Lawrence, & R. E. Mey, *The SAGE Handbook of Organizational Institutionalism* (pp. 163-189). Thousand Oaks, Californien: SAGE Publications Ltd. doi:<https://dx.doi.org/10.4135/9781446280669.n7>
83. Hoffman, A. J. (1999, august). Institutional Evolution and Change: Environmentalism and the US Chemical Industry. *Academy of Management Journal*, 4, pp. 351-371. doi:<https://doi.org/10.2307/257008>

84. Hoosain, M. S., Paul, B. S., Raza, S. M., & Rmakrishna, S. (2021). Material Passports and Circular Economy. In L. Liu, & S. Ramakrishna, *An Introduction to Circular Economy* (pp. 131–158). Singapore: Springer. doi:https://doi.org/10.1007/978-981-15-8510-4_8
85. Hossain, M. U., Ng, S. T., Antwi-Afari, P., & Amor, B. (2020, juni 13). Circular economy and the construction industry: Existing trends, challenges and prospective framework for sustainable construction. *Renewable and Sustainable Energy Reviews*, pp. 1-15. doi:<https://doi.org/10.1016/j.rser.2020.109948>
86. Indenrigs og boligministeriet . (2021, april). *National strategi for National strategi for bæredygtigt byggeri*. København: Indenrigs og boligministeriet
87. Inigo, E. A., & Blok, V. (2019, oktober 1). Strengthening the socio-ethical foundations of the circular economy: Lessons from responsible research and innovation. *Journal of Cleaner Production*, pp. 280-291. doi:<https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2019.06.053>
88. Jackson, R. L., Drummond, D. K., & Camara, S. (2007). What Is Qualitative Research? *Qualitative Research Reports in Communication, 1*, pp. 21–28.
89. Jackson, W. A. (2007, marts). On the social structure of markets. *Cambridge Journal of Economics, 2*, pp. 235-253. doi:<https://doi.org/10.1093/cje/bel031>
90. Jelinski, L. W., Graedel, T. E., Laudise, R. A., McCall, D. W., & Patel, C. K. (1992, februar 1). Industrial ecology: concepts and approaches. *Proc Natl Acad Sci U S A, 89*(3), pp. 793–797. doi:<https://doi.org/10.1073/pnas.89.3.793>
91. Judge-Lord, D., McDermott, C. L., & Cashore, B. (2020, marts). Do Private Regulations Ratchet Up? How to Distinguish Types of Regulatory Stringency and Patterns of Change. *Organization & Environment, 1*, pp. 96-125. doi:<https://doi.org/10.1177/1086026619858874>

92. Kadefors, A. (1995, december). Institutions in building projects: Implications for flexibility and change. *Scandinavian Journal of Management*, 4, pp. 395-408.
93. Khanna, T., & Palepu, K. G. (2010, juli 1). Winning in Emerging Markets: A Road Map for Strategy and Execution. *NHRD Network Journal*, 3, pp. 1-75. doi:<https://doi.org/10.1177/0974173920100316>
94. Khanna, T., Palepu, K. G., & Sinha, J. (2005, juni). Strategies That Fit Emerging Markets. *Harvard Business Review*, 6, pp. 63-74.
95. Kirchherr, J., Reike, D., & Hekkert, M. (15. september 2017). Conceptualizing the circular economy: An analysis of 114 definitions. *Resources, Conservation & Recycling*, 127, s. 221-232. doi:<http://dx.doi.org/10.1016/j.resconrec.2017.09.005>
96. Kjeldsen, M. (1961). *Byggeriets udvikling fra 1950-60*.
97. Kobza, N., & Schuster, A. (2016). Building a responsible Europe - the value of circular economy. *IFAC-PapersOnLine*, 49(29), pp. 111–116. doi: <https://doi.org/10.1016/j.ifacol.2016.11.067>
98. Koch, C. (2022). *EU taxonomy on sustainable financing: A new paradigm for the building field?*
99. Koch, C., & Polesie, T. (2021). *Building a market for circular economy – a social construction of business models*. Halmstad: Proceedings of New Business Models conference Proceedings of New Business Models conference.
100. Kristiansen, K., Emmitt, S., & Bonke, S. (2005). Changes in the Danish construction sector: The need for a new focus. *Engineering Construction & Architectural Management*, 5, pp. 502-511. doi:<https://doi.org/10.1108/09699980510627180>
101. Kraatz, M. S., & Block, E. S. (2017). Institutional Pluralism Revisited. In R. Greenwood, C. Oliver, & T. B. Lawrence, *The SAGE Handbook of Organizational Institutionalism* (pp. 532-557). Thousand Oaks,

- Californien: SAGE Publications Ltd.
doi:<https://dx.doi.org/10.4135/9781526415066>
102. Kvale, S., & Brinkmann, S. (2015). *Interview - Det kvalitative interview som håndværk*. København: Hanz Reitzels forlag .
103. Lahdenperä , P. (2011, marts 29). Making sense of the multi-party contractual arrangements of project partnering, project alliancing and integrated project deliveryMaking sense of the multi-party contractual arrangements of project partnering, project alliancing and integrated project del. *Construction Management and Economics* , 30(1), pp. 57-79.
doi:<https://doi.org/10.1080/01446193.2011.648947>
104. Lammers, J. C., & Garcia, M. A. (2017, marts 08). Institutional Theory Approaches. *The International Encyclopedia of Organizational Communication*, pp. 1-23.
doi:<https://doi.org/10.1002/9781118955567.wbieoc113>
105. Lane, R., & Grumley, W. (2018). What Role for the Social Enterprises in the Circular Economy? *Unmaking Waste in Production and Consumption: Towards the Circular Economy*, s. 143-157.
doi:<https://doi.org/10.1108/978-1-78714-619-820181012>
106. Lee, P., & Lounsbury, M. (2015, februar 2015). Filtering Institutional Logics: Community Logic Variation and Differential Responses to the Institutional Complexity of Toxic Waste. *Organization Science*, 3, pp. 1-20. doi:<https://doi.org/10.1287/orsc.2014.0959>
107. Liliegreen, C. (2007). *Byggepolitikken i danmark 1969 – 2007*. Enreprenøren.
108. Lindholst, A. C. (2015). Samarbejdets betydning i den klassiske udlicitering: en analyse af de transaktionelle og relationelle dimensioners betydning. 4, pp. 522-540.
109. Litrico, J.-B., & David, R. J. (2016, marts 31). The evolution of issue interpretation within organizational fields: actor positions, framing

- trajectories, and field settlement. *Academy of Management Journal*, pp. 986–1015. doi:<https://doi.org/10.5465/amj.2013.0156>
110. Lounsbury, M. (2008, maj-juli). Institutional rationality and practice variation: New directions in the institutional analysis of practice. *Accounting, Organizations and Society*, pp. 349–361. doi: <https://doi.org/10.1016/j.aos.2007.04.001>
111. Lounsbury, M., & Crumley, E. T. (2007). New Practice Creation: An Institutional Perspective on Innovation. *Organization Studies*, 7, pp. 993–1012. doi:<https://doi.org/10.1177/0170840607078111>
112. Mangialardo, A., & Micell, E. (2018, april 26). Rethinking the Construction Industry Under the Circular Economy: Principles and Case Studies. *Smart and Sustainable Planning for Cities and Regions*, pp. 333-344. doi:https://doi.org/10.1007/978-3-319-75774-2_23
113. Marquis, C., & Raynard, M. (2015, jannuar 30). Institutional Strategies in Emerging Markets. *The Academy of Management Annals* *The Academy of Management Annals*, 1, pp. 291–335. doi:<http://dx.doi.org/10.1080/19416520.2015.1014661>
114. Martín, F. D., Prado-Roman, C., & Blanco-Gonza´lez, A. (2013). Beyond legitimacy: legitimacy types and organizational success. *Management Decision*, 10, pp. 1954-1969. doi:<https://doi.org/10.1108/MD-08-2012-0561>
115. Mavropoulos, A., & Nilsen, A. W. (2020). *Industry 4.0 and circular economy: Towards a wasteless future or a wasteful planet?* Hoboken, NJ: Wiley Publishing.
116. McDonough, W., & Braungart, M. (2003). *Cradle to Cradle - Remaking the Way We Make Things*. New York, NY: Macmillan USA.
117. Micelotta, E., Lounsbury, M., & Greenwood, R. (2017, marts). Pathways of Institutional Change: An Integrative Review and Research Agenda.

- Journal of Management*, 6, pp. 1-26.
doi:<https://doi.org/10.1177/0149206317699522>
118. Miljøministeriet. (2021). *Handlingsplan for cirkulær økonomi - National plan for forebyggelse og håndtering af affald 2020-2032*. København: Miljøministeriet.
119. Munaro, M. R., & Tavaresa, S. F. (1. juli 2020). Towards circular and more sustainable buildings: A systematic literature review on the circular economy in the built environment. *Journal of Cleaner Production*, s. 1-25.
doi:<https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2020.121134>
120. Nawi, M. N., Baluch, N., & Bahauddin, A. Y. (2014, august 14). Impact of Fragmentation Issue in Construction Industry: An Overview. *MATEC Web of Conferences*, pp. 1-8.
doi:<https://doi.org/10.1051/mateconf/20141501009>
121. Norouzi, M., Cháfer, M., Cabeza, L. F., Jiménez, L., & Boer, D. (7. maj 2021). Circular economy in the building and construction sector: A scientific evolution analysis. *Journal of Building Engineering**Journal of Building Engineering*, s. 1-18.
doi:<https://doi.org/10.1016/j.jobe.2021.102704>
122. North, D. C. (1991). Institutions. *Journal of Economic Perspectives*, 1, pp. 97-112. doi:<https://doi.org/10.1257/jep.5.1.97>
123. O'Sullivan, N., & O'Dwyer, B. (2015, maj). The structuration of issue-based fields: social accountability, social movements and the Equator Principles issue-based field. *Accounting, Organizations and Society*, pp. 33-55. doi:<https://doi.org/10.1016/j.aos.2015.03.008>
124. Ostrom, E. (2000). Collective Action and the Evolution of Social Norms. *Journal of Economic Perspectives*, 3, pp. 137-158. doi:
<https://doi.org/10.1257/jep.14.3.137>
125. Pearce, D., & Turner, K. R. (1990). *Economics of natural resources and the environment*. Baltimore: Johns Hopkins University Press.

126. Pishdad, A., Haider, A., & Koronios, A. (2012, maj 22). Technology and Organizational Evolution: An Institutionalisation Perspective. *Journal of Innovation and Business Best Practices*, pp. 1-12.
doi:<https://doi.org/10.5171/2012.655615>
127. Powell, W. W., & Oberg, A. (2019). Networks and Institutions. In R. Greenwood, C. Oliver, & T. B. Lawrence, *The SAGE Handbook of Organizational Institutionalism* (pp. 446-476). Thousand Oaks, Californien: SAGE Publications Ltd.
doi:<https://dx.doi.org/10.4135/9781446280669.n18>
128. Prado, A. (2013, august 5). Competition Among Self-Regulatory Institutions: Sustainability Certifications in the Cut-Flower Industry. *Business & Society*, 4, pp. 686-707.
doi:<https://doi.org/10.1177/0007650313493990>
129. Primdahl, M. (2021). *Italesættelsen af byggeriets rolle i digitaliseringen*. København: Aalborg Universitet .
130. Purdy, J. M., & Gray, B. (2009, april). Conflicting Logics, Mechanisms of Diffusion, and Multilevel Dynamics in Emerging Institutional fields. *The Academy of Management Journal*, 2, pp. 355-380. Retrieved from <https://www.jstor.org/stable/40390292>
131. Ranta, V., Stenroos, L. A., & Mäkinen, S. J. (2018, august 11). Creating value in the circular economy: A structured multiple-case analysis of business models. *Journal of Cleaner Production*, pp. 988-1000.
doi:<https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2018.08.072>
132. Rantaa, V., Aarikka-Stenroosa, L., Ritalab, P., & Mäkinena, S. J. (2017). Exploring institutional drivers and barriers of the circular economy: A cross-regional comparison of China, the US, and Europe. *Resources, Conservation and Recycling*, pp. 70-82.
doi:<https://doi.org/10.1016/j.resconrec.2017.08.017>
133. Rao, H., Monin, P., & Durand, R. (2003). Institutional Change in Toque Ville: Nouvelle Cuisine as an Identity Movement in French Gastronomy.

- American Journal of Sociology*, 4, pp. 795–843.
doi:<https://doi.org/10.1086/367917>
134. Rasborg, K. (2014). Socialkonstruktivismen i klassisk og moderne sociologi. In L. Fuglsang, P. B. Olsen, & K. Rasborg, *Videnskabsteori i samfundsvidenskaberne* (pp. 403-437). Frederiksberg: Samfundslitteratur.
135. Realdania. (2021, april 13). *2 danske teams af forskere og virksomheder er udvalgt til at accelerere cirkulært byggeri*. Retrieved from www.Realdania.dk: <https://realdania.dk/nyheder/2021/04/2-danske-teams-af-forskere-og-virksomheder-er-udvalgt-til-at-accelerere-cirkulaert-byggeri>
136. Reay, T., & Jones, C. (2016, august 1). Qualitatively capturing institutional logics. *Strategic Organization*, 1, pp. 441–454.
doi:<https://doi.org/10.1177/1476127015589981>
137. Renault, B. Y., & Agumba, J. N. (2016). Risk management in the construction industry: a new literature review. *MATEC Web of Conferences*, 1-6. doi:<https://doi.org/10.1051/mateconf/20166>
138. Riazi, S. R., Zainuddin, M. F., Nawi, M. N., Musa, S., & Lee, A. (2020). A Critical Review of Fragmentation Issues in the Construction. *Talent Development & Excellence*, 2, pp. 1510-1521.
139. Rilke, R. M. (2020). *Breve til en ung digter - med brevene fra Franz Xaver Kappus*. Svendborg: Forlaget Virkelig.
140. Río, P. d., Kiefer, C. P., Hermosilla, J. C., & Könnölä, T. (2021). *The Circular Economy - Economic, Managerial and Policy Implications*. Berlin: Springer. doi: <https://doi.org/10.1007/978-3-030-74792-3>
141. Rios, F. C. (2018). *Beyond Recycling: Design for Disassembly, Reuse, and Circular Economy in the Built Environment*. Tempe: Arizona State University .
142. Rivera, A. P., Garrido, S. R., & Merveille, N. (2020, september 24). Addressing the Social Aspects of a Circular Economy: A Systematic

- Literature Review. *Sustainability*, 12(19).
doi:<https://doi.org/10.3390/su12197912>
143. Rousseau, D. M., Sitkin, S. B., Burt, R. S., & Camerer, C. (1998, juli 1). Not So Different After All: A Cross-Discipline View Of Trust. *Academy of Management Review*, 3, pp. 393-404.
doi:<https://doi.org/10.5465/amr.1998.926617>
144. Ruuska, A., & Häkkinen, T. (21. marts 2014). Material Efficiency of Building Construction. *Buildings*, 3, s. 266-294.
doi:<https://doi.org/10.3390/buildings4030266>
145. Røpke, I. (2015). *Er dansk økonomi bæredygtig? Grundlæggende ideer i økologisk økonomi*. København: Samfundsfagsnyt.
146. Sariatli, F. (2017, juni 23). Linear Economy versus Circular Economy: A comparative and analyzer study for Optimization of Economy for Sustainability. *Visegrad Journal on Bioeconomy and Sustainable Development*, 6(1). doi:<https://doi.org/10.1515/vjbsd-2017-0005>
147. Sariatli, F. (23. juni 2017). Linear Economy versus Circular Economy: A comparative and analyzer study for Optimization of Economy for Sustainability. *Visegrad Journal on Bioeconomy and Sustainable Development*, 6(1), s. 31-34. doi:<https://doi.org/10.1515/vjbsd-2017-0005>
148. Scott, R. W. (1994). Conceptualising organizational fields: Linking organizations and societal systems. In H.-U. Derlien, & U. Gerhardt, *Systems rationality and partial interest* (pp. 203-221). Baden Baden: Nomos Verlagsgesellschaft.
149. Scott, R. W. (1995). *Institutions and Organizations: Ideas, Interests, and Identities*. Thousand Oaks, Californien: SAGE Publications.
150. Scott, R. W. (2010, februar 26). Reflections: The Past and Future of Research on Institutions and Institutional Change. *Journal of Change Management*, 1, pp. 5-21.
doi:<https://doi.org/10.1080/14697010903549408>

151. Seo, M.-G., & Creed, W. D. (2002). Institutional Contradictions, Praxis, and Institutional Change: A Dialectical Perspective. *The Academy of Management Review*, 2, pp. 222-247. Retrieved from <https://www.jstor.org/stable/4134353>
152. Stahel, W. R. (2016, marts 23). Circular economy. *Nature*, pp. 435-438. doi: <https://doi:10.1051/mateconf/20141501009>
153. Stejlepladskvarteret. (2020, 18 november). <https://stejlepladskvarteret.dk/>. Retrieved from <https://stejlepladskvarteret.dk/om-stejlepladsen/>.
154. Strauss, A., & Corbin, J. (1998). *Basics of Qualitative Research: Techniques and Procedures for Developing Grounded Theory*. Thousand Oaks, Californien: Sage Publications.
155. Støvring, L. B., Kirkaune, M., Dinsen, F. R., & Vive, L. (2022). *Nedbrydelse af gamle rationaler*. København: Aalborg Universitet.
156. Suchman, M. C. (1995). Managing Legitimacy: Strategic and Institutional Approaches. *Academy of Management Review*, 3, pp. 571-610. doi:<https://doi.org/10.2307/258788>
157. Swedberg, R. (1994). Markets as Social Structures. In N. Smelser, & R. Swedberg, *Handbook of Economic Sociology* (pp. 255–282). New York and Princeton: Russell Sage Foundation and Princeton University Pres.
158. Swedberg, R. (2017, december 8). How to use Max Weber's ideal type in sociological analysis. *Journal of Classical Sociology*, 3, pp. 181-196. doi:<https://doi.org/10.1177/1468795X17743643>
159. Thornton, P. H. (2004). *Markets From Culture: Institutional Logics and Organizational Decisions in Higher Education Publishing*. Redwood City, Californien: Stanford University Press.
160. Thornton, P. H., & Lounsbury, M. (2012). *The Institutional Logics Perspective: A New Approach to Culture, Structure and Process*. Oxford,

- Storbritannien: Oxford University Press.
doi:<https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780199601936.001.0001>
161. Thornton, P. H., & Ocasio, W. (2008, april). Institutional Logics. In R. Greenwood, C. Oliver, T. B. Lawrence, & R. E. Meyer, *The SAGE Handbook of Organizational Institutionalism* (pp. 99-129). Thousand Oaks, Californien: SAGE Publications.
doi:<https://doi.org/10.4135/9781849200387.n4>
162. Thuesen, C., Lindtofte, C. S., Führer, S., Barfoed, A. O., Rohdin, T. B., & Raja, J. (2022). *Circular Construction Platforms - a systematic literature review*. Malmø, Sverige: 11th Nordic Conference on Construction Economics and Organisation.
163. Uddannelses- og Forskningsministeriet. (2022). <https://ufm.dk/>. Retrieved from Dansk Byggeri - Cirkulær ressourceeffektivitet i byggebranchen: <https://ufm.dk/forskning-og-innovation/forsk2025/indkomne-indspil/organisationer/dansk-byggeri/cirkulaer-ressourceeffektivitet-i-byggebranchen>
164. Unger, B. (1993). *A comparison of the construction industry in Europe: A comparison of the construction industry in europe*. Vienna University of Economics and Business Administration: Department of Economics Working Paper Series.
165. Vermeulen, P., Ansari, S. (., & Lounsbury, M. (2016, december 16). Understanding “failed” markets: Dissonance in attempts to price the priceless child. *Research in the Sociology of Organizations*, pp. 37-68.
doi:<https://doi.org/10.1108/S0733-558X201600048B002>
166. Vøxted, S. (2018). *Beslutninger i teori og praksis*. København: Hans Reitzels Forlag.
167. Welch, D., Keller, M., & Mandich, G. (2016). Imagined Futures of the Circular Economy. In N. Spurling, & L. Kuijer, *Everyday Futures* (pp. 23-31). Lancaster: Institute of Social Futures.

168. Westenholtz, A., Pedersen, J., & Dobbin, F. (2006, mars). Introduction: Institutions in the Making: Identity, Power, and the Emergence of New Organizational Forms. *7*, pp. 889-896. doi:
<https://doi.org/10.1177/0002764205284796>
169. White, H. C. (2001). *Markets from Networks: Socioeconomic Models of Production*. *Socioeconomic models of production*. Princeton: University Press.
170. Widmer, T. B., & Prior, D. (2019, maj). *Institutional Isomorphism, Institutional Logics and Organisational Fields: An Institutional Perspective on Circular Economy*. Linköping: Proceedings of the Spring Servitization Conference.
171. Wooten, M., & Hoffman, A. J. (2016). Organizational Fields Past, Present and Future. In R. Greenwood, C. Oliver, T. B. Lawrence, & R. E. Meyer, *The SAGE Handbook of Organizational Institutionalism* (pp. 130-148). Thousand Oaks, Californien: SAGE Publications.
172. Zaghoul, R., & Hartman, F. (2003). Construction contracts: the cost of mistrust. *International Journal of Project Management*, *6*, pp. 419-424. doi:[https://doi.org/10.1016/S0263-7863\(02\)00082-0](https://doi.org/10.1016/S0263-7863(02)00082-0)
173. Zietsma, C., Groenewegen, P., Logue, D. M., & Hinings, C. (. (2017, januar). Field or Fields? Building the Scaffolding for Cumulation of Research on Institutional Fields. *Academy of Management Annals*, *1*, pp. 391–450. doi:<https://doi.org/10.5465/annals.2014.0052>